

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MENŲ FAKULTETAS
DIZAINO KATEDRA

MAGISTRINIS DARBAS

KINETINIS ŠVIESOS KOSTIUMAS

„ELEKTRINTA“

Dailės (dizaino) mag.: Airida Skrickienė

Vadovas: doc. Virginijus Šimoliūnas

ŠIAULIAI, 2010

TURINYS

ĮVADAS.....	3
1. KOSTIUMAS.....	4
1.1 Kostiumo raida.....	4
1.2 Kostiumo klasifikacija.....	4
1.3 Kostiumo technologija.....	4
1.4 Kostiumo kompozicija.....	5
1.4.1 Siluetas.....	5
1.4.2 Proporcijos.....	6
1.5 Spalva.....	6
1.5.1 Spalvos sąvoka, žvilgsnis į istoriją.....	7
1.5.2 Spalvų grupės.....	8
1.5.3 Pagrindinės ir antrinės spalvos.....	8
1.5.4 Spalvų savybės.....	10
1.5.5 Spalvų kontrastas.....	11
1.5.6 Spalvų poveikis žmogui.....	12
1.5.7 Audinių dažymas.....	13
1.6 Stilius.....	14
1.6.1 Ateities vizija, futurizmas.....	14
2. ANALOGŲ ANALIZĖ.....	16
2.1 Hussein Chalatan	19
2.1.1 Biografija.....	19
2.1.2 Parodos ir darbai.....	20
2.1.3 Hussein Chalatan, Moritz Waldemeyer „Vesti“ suknelė.....	21
2.2 Di Mainstone.....	22
2.2.1 Biografija.....	22
2.2.2 „Skorpions“ kolekcija.....	24
2.2.2.1 Skwrath.....	25
2.2.2.2 Eneleon.....	27
2.2.2.3 Luttergill.....	28
2.2.2.4 Glutus.....	30
2.2.2.5 Slofa.....	31
2.2.3 "Sharewear" kolekcija.....	34
3. PROTOTIPŲ ANALIZĖ.....	40
3.1 LED šviesos diodai ir jų pritaikomumas.....	40
3.1.1 LED moduliai.....	40
3.2 LED šviesos juostelės.....	43
3.3 RGB juostelės.....	46
3.4 Hermetizuotos juostelės.....	46
3.5 LED lankščios plokščios juostelės.....	47
3.6 „Protingi“ audiniai.....	48
4. SUKURTO OBJEKTO ANALIZĖ.....	52
4.1. Techninė Kinetinių šviesos kostiumų „Įelektrinta“ analizė.....	52
4.1.1 Modelių- manekenių kūno sudėties analizė ir charakteristika.....	61
4.1.2.Pagrindiniai duomenys, reikalingi drabužio konstravimui.....	61
4.1.3.Figūros matai.....	62
4.1.4.Audinio kiekio nustatymas.....	63
4.1.5.Priedų laisvumui parinkimas.....	63
4.1.6.Užlaidos iškarpose.....	63
4.1.7.Kinetinių šviesos kostiumų „Įelektrinta“ detalių charakteristika.....	64
4.2. Medžiagos.....	66

4.2.1. Medžiagų parinkimas.....	66
4.2.2. Pluoštų ir audinių pažinimas.....	66
4.2.3. Poliesteris.....	67
4.2.4. Priežiūros budai.....	68
4.3. Tekstilės marginimas.....	68
4.3.1. Terminės plėvelės.....	68
4.3.2. Kinetinių šviesos kostiumų „Įelektrinta“ dekoravimas.....	70
4.4. Pakėlimo- nuleidimo karkasas.....	72
4.5. Elektros mechanizmo ir apšvietimo valdymo modulis.....	73
4.5.1. Medžiagos ir detalės.....	74
4.6. Video, montažas, fotosesija.....	75
4.7. Muzika video instaliacijai.....	82
4.7.1. AVaspo.....	82
4.7.2. “Nėra okeano“.....	84
4.7.3. “Įelektrinta“.....	84
5. IEŠKOJIMŲ APRAŠYMAS.....	86
5.1. Projekto techninė pusė.....	87
6. GAMINIŲ VISUOMENINIS POREIKIS IR JŲ PRITAIKOMUMAS.....	89
IŠVADOS.....	90
SUMMARY.....	91
LITERATŪRA.....	92
PRIEDAI.....	95

IVADAS

Drabužiai- būtini žmogaus daiktai, tai visa, kuo apsivelkama. Drabužių kūrimo menas , kartu su kitomis meno rūšimis, yra estetinis reiškiny, tam tikros šalies, epochos, visos žmonijos meninės kultūros dalis. Sakome- drabužiai, suknelė, rūbai, tualetas, kostiumas- nejaugi tiek daug žodžių reiškia tą patį? Ir taip, ir ne. Žmonės, kurie tiria kostiumo istoriją, modeliuoja, domisi drabužių kultūra, vartoja tam tikrus griežtai apibrėžtus pavadinimus, terminus. Pati bendriausia sąvoka- drabužiai. Jie egzistuoja tiek, kiek pati žmonija.

Kinetinis menas¹ – tai menas, kuris juda arba atrodo judantis, (gr. *kinētós* — judantis, judrus < *kinéō* — judinu), vėlyvojo modernizmo kryptis, artima opdailei. Siekiama įveikti kūrinių statiką, paversti jį judančiu erdvėje ir laike. Dinamiška kompozicija kuriama dvejopomis priemonėmis: iliuzinėmis (pagrįstomis optikos dėsniais) ir mechaninėmis (pagrįstomis gamtos jėgų arba spec. prietaisų veikimu). Tai plastinio meno forma, kurios elementų judėjimas yra priemonės kintančiai visumai išgauti. Apima ne tik konkrečiai kinetinį meną, kur įkomponuotas tikrą judesį atliekantis elementas, bet ir optiškai sukurto virtualaus judesio meną (optinis menas), meną, pagrįstą stebėtojo judesiu, judėjimo iliuzijai sukurti ir meną, kuris jungia nuolat kintančias šviesas, kaip amerikiečio Bruce'o Naumano ir Zero narių neoniniai darbai. Pagrindinės raidos kryptys rėmėsi konstruktyvo ir dadaizmo principais.

Domėjimasis mokslu ir technologija buvo nuolatinė kinetinio meno tema. Moholy-Nagy „Šviesos-erdvės modulatorius“ (1930), elektroniniu būdu valdoma besisukanti skulptūra iš metalo, stiklo ir lengvų plokštumų, pakeičia ją supančią erdvę per šviesų, atsimušančių nuo judančių skirtingų formų ir medžiagų elementų, žaismą.

Kinetinio meno įvairovė yra labai ženkli, nuo hipnotizuojančių, lėtai judančių Bury darbų iki grakščių atvirame ore siūbuojančių kinetinių Rickey skulptūrų, nuo kibernetinių kūrinių iki telemagnetinių, ore pakibusių objektų Takiso skulptūrų. Toliau sekė Jeano Tinguely fontanai, purškiantys abstrakčius modelius, susinaikinamos mašinos, kaip antai „Niujorko pagerbimas“, kuris veikė ir susinaikino 1960m. Niujorko Moderniojo meno muziejuje².

Tiek menininkai, tiek ir žiūrovai pasiduoda menui, kuris trokšta ir toliau keistis, sietis su viskuo, bei tęstis.

¹http://209.85.129.132/search?q=cache:x_5_nfRnRr0J:ziniukai.com/content/view/1713/2/+KINETINIS+MENAS&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt (Žiūrėta 2008 10 12)

²http://209.85.129.132/search?q=cache:sq_n1KcVr20J:mkp.emokykla.lt/ars/Ars2/9h_xx2/kinetinis.htm+KINETINI+S+MENAS&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 10 12)

1. KOSTIUMAS

Kostiumas¹ (pranc. costume) vieno stiliaus drabužių ir jų aksesuarų komplektas, sudarantis ansamblį: drabužiai, avalynė, galvos apdangalai, įvairūs priedai. Iki 19 a. mada buvo turtingųjų visuomenės sluoksnių privilegija. 1672 m. Prancūzijoje pasirodė pirmas madų žurnalas „Mercure Galante“. Nuo 1860 m. Europoje pradėti steigti madų namai, madingus drabužius imta tiražuoti pramoniniu būdu. Drabužių modeliavimas (dizainas, modeliavimas), tam tikro stiliaus ir paskirties drabužių modelių kūrimas, atsižvelgiant į visuomenės poreikius bei skonį.

1.1 Kostiumo raida

Kostiumo istorija, tai dalis istorijos, suvokiamos plačiausia prasme. Savitas kostiumas susiformavo jau senovės Egipte. Antikos laikais buvo svarbi ne drabužio konstrukcija, o plastinė silueto išraiška. Vėlyvais viduramžiais (nuo 12 a.) drabužius pradėta kirpti pagal iškarpas. Sudėtinga konstrukcija ir puošnumu pasižymėjo 17-18 a. kostiumas².

1.2 Kostiumo klasifikacija

Drabužiai klasifikuojami įvairiai: pagal sezoną, paskirtį (kasdieniniai, darbiniai, išeiginiai, vestuviniai, sportiniai ir t.t.), žmogaus amžių bei lytį (vyrų, moterų, jaunuolių, vaikų), medžiagą, kirpimą (konstrukciją), siuvimo būdą ir kitus požymius. Per galvą užvelkami drabužiai vadinami uždėtiniais³ (palaidinukė, sarafanas), perkirpti nuo viršaus iki apačios-susiaučiamaisiais(chalatas, liemenė, apsiaustas). Skirstomi į petinius ir juosmeninius, ištinio kirpimo ir kirptus per liemenį. Pagrindinė drabužių dalis – liemuo. Buitiniai (kasdieniniai, poilsiui skirti, nešiojami namie, gatvėje), sportiniai, gamybiniai (skirti apsaugoti žmogų nuo žalingų poveikių, uniforminiai), sceniniai, etnografiniai, istoriniai.

1.3 Kostiumo technologija

Dailininkai modeliuotojai kuria naujus drabužių modelius, konstruktoriai nubraižo jų detalių brėžinius, siuvėjai pasiuva bandomuosius pavyzdžius, kuriuos toliau tobulina. Pagaliau pagaminami galutiniai modelio detalių lekalai. Atsakingiausias vaidmuo tenka konstruktoriams, nes labai svarbu, kad drabužių išvaizda atitiktų modelį. Pagrindiniai kriterijai, kurių laikomasi modeliuojant aprangą, – praktiškumas, patogumas, grožis, mados kryptis. Projektuojami

¹ R. Jegorova, V. Monastyrnaja, „Mokykis siūti“, Kaunas 1990.

² P. Guzevičiūtė, „Europos kostiumo tūkstantmetis (X-XX a.)“

³ Titas R., Siuvinių konstravimas II dalis. Mokomoji knyga, - KTU. Technologija, 2002.-37-49 p.

sportinio, dalykinio, klasikinio, iškilmių, griežto, avangardinio ir kitokio stiliaus drabužiai. Pagal paskirtį parenkama drabužio konstrukcija, audiniai, furnitūra, aksesuarai. Modeliuojant drabužį, remiamasi 8 pagrindiniais siluetais – A, H, O, T, X, Y raidžių bei tulpės pavidalo. Siekiama, kad drabužis būtų skoningas, atitiktų žmogaus kūno proporcijas, pabrėžtų jo individualybę, būtų patogus dėvėti. Visas drabužių konstravimų sistemas galima suskirstyti į 2 grupes: muliažines (drabužio detalių forma ir dydis nustatomi tiesiogiai modeliuojant medžiagą ant manekeno ar figūros ir surandant būsimo drabužio modelio formą ir vaizdą, detalių kontūrus) ir skaičiuojamąsias-grafines (jungia savyje atskirų atkarpų skaičiavimus ir jų braižymą plokštumoje)¹.

1.4 Kostiumo kompozicija

Kostiumo kompozicija apima daugelį sąvokų. Lotynų kalbos žodis *compositio*² reiškia sudėstymas, sujungimas, sukūrimas. Drabužis per savo tūkstantmečio istoriją visada buvo meno kūrinys, turintis specialius meninės kompozicijos principus. Kaip ir kiekvienas meno kūrinys, drabužis kuriamas remiantis tam tikromis išraiškos priemonėmis, pagal tam tikras taisykles.

1.4.1 Siluetas

Pagrindinis kostiumo kompozicijos elementas- siluetas. Tai drabužio išorinis kontūras, šešėlis. Siluetą galima lyginti su geometrine figūra- stačiakampiu, trapecija, trikampiu, ovalu. Silueto nereikia painioti su kitomis drabužio konstrukcijos sąvokomis: modeliu, fasonu, kirpimu. Kostiumo siluetą riboja silueto linijos, silueto viduje yra įvairios paskirties linijų: fasoninės, modelinės, konstrukcinės, dekoratyvinės. Šios vidinės drabužių linijos gali pakeisti figūros regimąjį išpūdį. Siluetas ir pagrindiniai jo tipai. –tai drabužio formos projekcija plokštumoje. Apibendrinus kontūrinės jo linijas darosi panašus į kurią nors raidę (AXYT), geometrinę figūrą (trikampis), daikto formą (varpą, balioną) arba tam tikrą senai nusistovėjusį kirpimo tipą (princesės, ampiro)³.

¹ Ignatavičienė A., Drabužių konstravimo pagrindai, I dalis. V.: Leidybos centras, 1996.

² R. Jegorova, V. Monastyrnaja, „Mokykis siūti“, Kaunas 1990.

³ R. Jegorova, V. Monastyrnaja, „Mokykis siūti“, Kaunas 1990.

1.4.2 Proporcijos

Drabužiams labai svarbios yra proporcijos, tai kostiumo dalių dydžio santykis tarpusavyje ir su žmogaus figūra¹. Gražiausi, tobuliausi, tiksliausi atrodo tokie santykiai, kurie artimi natūralioms žmogaus figūros proporcijoms. Nustatyta, kad galvos aukštis atitinka ūgį 1:8, o liemens linija figūrą dalija maždaug santykiu 3:5. Daugelis senovės dailininkų, architektų įvairiais būdais ieškojo harmonijos gamtoje ir mene. Jų tyrinėjimuose, brėžiniuose, apskaičiavimuose rasta „aukso pjūvio“ sąvoka, kuri matematiškai reiškia kaip santykis šių skaičių: 3:5, 5:8, 8:13, 13:21 ir t.t. Čia mažesniosios dalies santykis su didesniąja atitinka didesniosios ir jos dalies sumą: $3:5 \approx 5:8$; $5:8 \approx 8:13$; $8:13 \approx 13:21$ ir t.t. „Aukso pjūvio“ proporcijos pasikartoja labiausiai vykusiuose architektūros kūriniuose, daug kur sutinkamos gyvojoje gamtoje, jos dėsningos ir pastovios. Proporcinga laikoma tokia figūra, kurios dalys atitinka šiuos santykius. Darbužis gali būti tobulas sąmoningai pažeistų proporcijų.

Drabužis būna sunkus arba lengvas, kuo daugiau linijų, detalių, papuošalų, tuo figūra masyvesnė ir atvirkščiai.

1.5 Spalva

Spalva² - viena išraiškingiausių kostiumo priemonių. Ji turi įtakos žmogaus jausmams, būsenai, nuotaikai. Žmogus spalvas išmoko suvokti natūraliai, jį supančios gamtos įtakoje, todėl yra nustatyti moksliskai pagrįsti bendrieji spalvų suvokimo dėsningumai.

Raudona spalva - tai Saules, ugnies, kraujo, gyvybės simbolis. Dinamiškumo spalva. Ji reiškia aistrą ir pasisekimo troškimą, siejama su džiaugsmu, grožiu, gėriu, šiluma. Bet tuo pačiu ji yra pavojaus, grėsmės gyvybei ženklas. Dinamiškumo spalva – ji reiškia aistrą ir pasisekimo troškimą. Ją pasirinkę žmonės žino savo vertę ir jaučiasi saugūs. Tai – ekstravertai, nebijantys išreikšti savo nuomonę. Raudona spalva didina pasitikėjimą savimi ir aktyvumą. Kam nepatinka raudona spalva – bijo būti paskatintas. Dažnai – tai ramūs žmonės.

Balta spalva dažniausiai simbolizuoja skaistumą, tyrumą, jaunystę, bet gali reikšti ir ramybę, o kai kurioms tautoms gedulą. Atsinaujinimo spalva – ji reiškia atgimimą ir tyrumą. Balta spalva atstovauja naujiems dalykams, nekaltybei, nepriklausomybei ir atgimimo troškimui. Ji slopina emocijas ir skatina tyrumo ir tobulumo troškimą. Žmonės pasirinkę baltą spalvą vis dar savęs neatradę. Jie linkę į preciziškumą, bet tuo pačiu nenori būti kaustomi praeities. Žmonės,

¹ Ignatavičienė A., Drabužių konstravimo pagrindai, I dalis. V.: Leidybos centras, 1996.

² Šepetys, Lionginas. „Siluetai ir spalvos“, Vilnius, Vaga, 1973.

kuriems nepatinka balta spalva yra įnikę į save, nemėgsta permainų, atsinaujinimo. Šalinasi atsakomybės, sprendimų priėmimo. Pasipriešinimo ir maištingumo spalva.

Juoda spalva fizikos požiūriu- tuštuma, šviesos ir spalvų išnykimas. Pasipriešinimo ir maištingumo spalva. Ši spalva asocijuojasi su naktimi, tamsa ir tyla. Ji gali reikšti taiką, ramybę ir norą visiškai atsinaujinti kaip sielvartas, pesimizmas ir noras griauti. Žmonės, pasirenkantys juodą spalvą, neturi tikslios nuomonės, bet provokuoja visus ir kiekvieną. Jie turi susikaupti meditacijoje ir teigiamai žiūri į evoliuciją ir nepriklausomybę.

Kitos spalvos irgi turi tam tikrą sąlyginę prasmę, ji gana įvairi. Šiuolaikiniai drabužiai siuvami iš įvairiausių spalvų bei atspalvių. Kuriant drabužį būtina atsižvelgti į spalvų savybes. Šviesios, grynos, šiltos spalvos daiktą tarytum priartina ir padidina, bet kartu jis atrodo lengvesnis. Tamsios, šaltos spalvos lyg nutolina ir sumažina, bet teikia sunkumo. Kiekvienas iš mūsų turime savo mėgstamą spalvą, tai priklauso nuo mūsų charakterio, mentaliteto, gyvenimiškos patirties. Surasti savo mėgstamą spalvą nėra sunku. Reikia tik atsisėsti, atsipalaiduoti ir žiūrint į spalvas nuspręsti, kuri spalva labiausiai atitinka rengimosi stilių, charakterio ypatybes. Teikiant pirmenybę vienoms spalvoms ir atsisakant kitų, mes galime daug ką sužinoti apie savo prigimtines savybes, emocijas, būdo bruožus. Trumpai tariant, spalvos – tai simboliai, kalbantys apie mus.

Žmogaus akis sugeba atskiria daugiau nei 1,5 milijonų spalvų ir jų atspalvių. Žinoma, kad spalvos yra veiksmingas būdas sukelti žmogui tam tikrų emocijų. Jos teikia jėgų, jaudina, dovanoja džiaugsmo, kelia ilgesį, spinduliuoja šiluma ar dvelkia šalčiu ir pan. Kiekviena spalva teikia skirtingų pojūčių. Labai didelę įtaką žmogaus išorei turi spalva drabužiuose, kuri gali suformuoti netik žmogaus įvaizdį, bet padeda padailinti figūros siluetą. Taigi šio darbo bendras tikslas – susipažinti su pačia spalvos sąvoka ir aptarti spalvos svarbą žmogaus gyvenime, bei aprangos kompozicijoje.

1.5.1 Spalvos sąvoka, žvilgsnis į istoriją

Spalva¹ – pojūtis, kurį žmogui formuoja specifinė spalvinės regos sistemos organizacija. Spalva taip pat yra objektų ar šviesos šaltinių savybė. Spalva nusako atspalvio vietą spektre: raudona, oranžinė, geltona, žalia, mėlyna, žydra, violetinė – kaip vaivorykštėje. Spalva - galinga išraiškos priemonė. Spalvos mūsų gyvenime yra labai svarbios, nes jos gali veikti mus emocionaliai, jomis galime formuoti ne tik aplinkos nuotaiką, bet žmogaus įvaizdį. Per ilgą laiką žmogaus psichologijoje susiformavo įvairių spalvų su realiais gyvenimiškais reiškiniiais asociacijos. Spalvomis žmogus gali išreikšti džiaugsmą ar liūdesį. Aišku, skirtingose tautose

¹ Šepetytys, Lionginas. „Siluetai ir spalvos“, Vilnius, Vaga, 1973.

spalvų reikšmės yra skirtingos. Pavyzdžiui, europiečiams juoda spalva yra gedulo spalva, tačiau kitoms tautoms pvz., graikams gedulingos spalvos yra ruda ir pilka, egiptiečiams – geltona, kinai ir japonai, ypač senovėje vilkėdavo baltus, pilkus, melsvus gedulingus kostiumus. Jau senovėje, kaip Bizantijos civilizacijoje kostiumas buvo itin spalvingas ir ypač stebino didele atspalvių įvairove. Ypač senovėje buvo vertinama tamsaus atspalvio purpurinė, tai buvo laikoma imperatoriška spalva. Vestuvinėms suknelėms viduramžiais buvo naudojama raudona, žalia, net violetinė spalvos. Baltos vestuvinės suknelės pradėtos vilkėti tik XIX amžiui.

Spalvos taip pat gali būti madingos. Tai priklauso nuo sezonų mados, nes juk kiekvieną sezoną, t.y. vasarą, pavasarį, rudenį ir žiemą kostiumams taikomos skirtingos spalvos

1.5.2 Spalvų grupės

Spalvos yra skirstomos į chromatines ir achromatines spalvas¹. Achromatinė spalva (graik. *a* – ko nors neigimas, *chroma* – spalva) – be spalvos, bespalvė, tai baltos arba juodos spalvos, neturinčios spalvotų ypatybių. Kiekviena spektro spalva turi papildomą spalvą, su kuria sumaišius gaunama achromatinė spalva – balta ar pilka. Regos pojūčius galima suskirstyti į dvi spalvines grupes:

- Achromatinės – balta, pilka ir juoda spalvos nuo pačios šviesiausios iki tamsiausios.
- Chromatinės – visos spektro spalvos.

Žmonės junta apie 300 achromatinės spalvos atspalvių ir dešimtis tūkstančių chromatinių spalvų bei atspalvių. Chromatinės spalvos gaunamos suskaidžius saulės šviesą prizme. Natūralių spalvinių tonų skalę sudaro saulės šviesos spektras, kuriame spalvos išsidėstę tokia tvarka: raudona, oranžinė, geltona, žalia, žydra, mėlyna, violetinė.

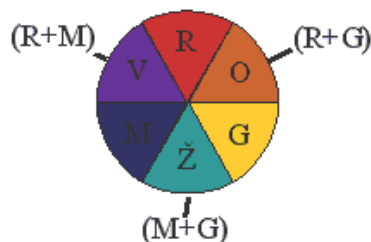
Kostiume aišku labiausiai naudojamos chromatinės spalvos, nors klasikiniuose kostiumuose taikoma pilka, juoda. Juoda spalva puikiai tinka vakariniams kostiumams. Balta yra naudojama labai dažnai, ypač vasaros kostiumuose, šiltuose kraštuose, nes turi savybę atspindėti šilumą. Taigi spalvos kartais padeda apsaugoti kūną nuo šalčio ar karščio.

1.5.3 Pagrindinės ir antrinės spalvos

Žmonės mato šešias grynas spalvas. Tai pagrindiniai spalviniai tonai. Raudona, mėlyna, geltona – tai pagrindinės spalvos. Maišant jas gauname, žalią, oranžinę, violetinę – tai antrinės

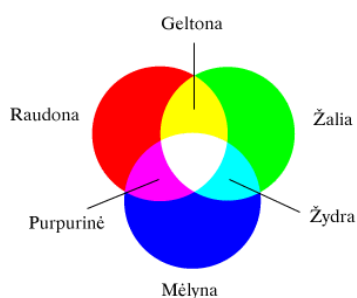
¹ Šepetys, Lionginas. „Siluetai ir spalvos“, Vilnius, Vaga, 1973.

spalvos. Pagrindinėmis spalvomis galima pavadinti ir kitoki rinkinį, svarbu, kad jas kombinuojant būtų galima gauti baltą spalvą. Sumaišius dvi kaimynines pagrindines spalvas (pvz. oranžinė = raudona + geltona) gaunamos antrinės spalvos(1 pav.).

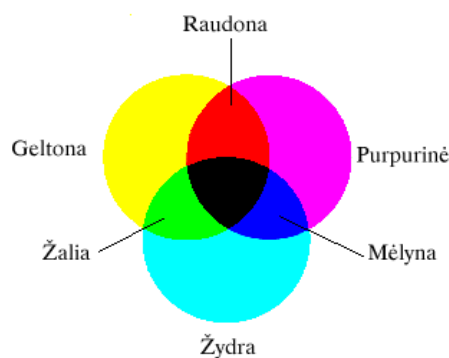
1 pav.

Yra keli spalvų modeliai: 1. Modelio pavadinimo santrumpa RŽM sudaryta iš pagrindinių spalvų: raudonos, žalios ir mėlynos (angl. RGB = red, green, blue) pavadinimų pirmųjų raidžių. Maišant pagrindines spalvas po dvi, gaunamos trys papildomos spalvos: geltona, žydra ir purpurinė. Kai sumaišomos visos trys didžiausio intensyvumo spalvos, gaunama balta spalva. Visos kitos spalvos ir atspalviai gaunami maišant įvairaus intensyvumo pagrindines spalvas(2 pav.).

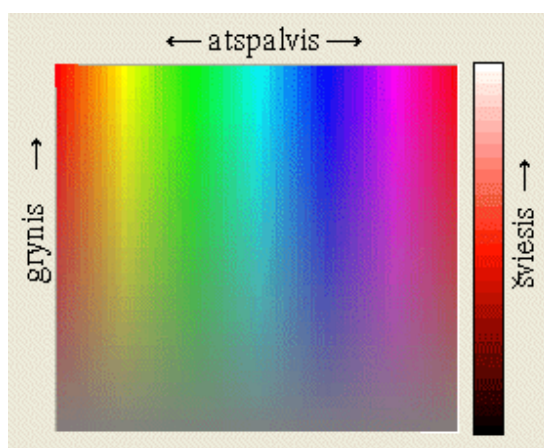
2 pav.

2. Trijų papildomų spalvų (žydros, purpurinės ir geltonos) modelis, kuriame visos kitos spalvos gaunamos maišant šias tris spalvas. Sutrumpintai vadinamas ŽPG spalvų modeliu pagal jame naudojamų papildomųjų spalvų žydra, purpurinė, geltona pavadinimų pirmąsias raides. Paremtas šviesos sugėrimu, o ne spinduliavimu, analogiškai kaip dažų pigmentais piešiant ant popieriaus. Kai visų trijų pigmentų (spalvų) kiekis lygus nuliui, gaunama balta spalva, kai visų trijų pigmentų didžiausias kiekis – juoda spalva(3 pav.).

3 pav.

3. Spalvų modelis, kuriame spalva apibūdinama trimis parametrais: atspalviu, gryniu ir šviesiu.

4 pav.

Paveiksle pateikti visi visų grynių atspalviai (4 pav.). Didžiausias spalvų grynis kvadrato viršuje. Einant kvadratu žemyn grynis mažėja. Apatinėje linijoje jis lygus nuliui ir visi atspalviai tampa vienodai pilki. Dešinėje pusėje pailgame stačiakampyje išdėstytas pasirinkto atspalvio – raudonos spalvos (kairiau esančio kvadrato kairysis viršutinis kampas) kitimas kintant šviesiui. Apie pailgo stačiakampio vidurį atspalvis normalus, einant aukštyn jame daugėja baltos spalvos, einant žemyn – juodos.

1.5.4 Spalvų savybės

Spalvos¹ pasižymi įvairiomis savybėmis. Spalvas galima suskirstyti pagal šviesumą, sodrumą. Spalvos šviesumas ypač priklauso nuo baltos ar juodos spalvų kiekio chromatinėje spalvoje. Šviesumas keičiasi priklausomai nuo spalvų prisotinimo. Šviesiausia spektro spalva yra

¹ Šepetys, Lionginas. „Siluetai ir spalvos“, Vilnius, Vaga, 1973.

geltona, tamsiausia violetinė. Per jas spalvų rate pereina šviesumo ašis. Kylant aukšty n nuo violetinės spalvos šviesėja, kol pasiekia geltoną. Drabužiuose spalvas svarbu derinti prie dėvinčiojo akių, plaukų, veido spalvos. Vieniems labai tinka šviesios spalvos, kities tamsios. Taip pat tamsinant chromatinę spalvą, jos prisotinimas mažėja žymiai mažesniu laipsniu negu ją šviesinant.

Spalvų sodrumas mažinamas pridodant daugiau vandens, taip spalva išblunka ir pašviesėja. Spalvų ryškumas taip pat yra skirtingas. Ryškiausios spalvos yra pagrindinės, t.y. raudona, geltona, mėlyna ir žalia. Maišant šias spalvas tarpusavyje gauti tonai yra mažesnio ryškumo. Spalvų prisotinimas taip pat mažėja įmaišius juodos ar baltos spalvos. Drabužiuose itin ryškių ir prisotintų spalvų yra vengiama dėvėti, taip yra todėl, kad ryškios ir prisotintos spalvos turi savybę optiškai didinti, be to ryškias spalvas tarpusavyje taip pat nepatartina derinti. Geriau dera pasteliniame ar tamsiame kostiume ryški tam tikra detalė, taip galima išryškinti norimą akcentą. Jei norima išryškinti tam tikros detalės spalvą, tai puikiai galima pasiekti ją derinant su margintu ar blizgiu audiniu. Tuomet vienspalvis audinys itin išryškėja ir puikiai dera prie marginto, panašių atspalvių audinys.

1.5.5 Spalvų kontrastas

Kontrastas - ryškus priešingumas, priešingybė. Spalvų kontrastas – tai spalvos šviesumo tariamas pasikeitimas (spalvinis kontrastas) arba šviesos tono (chromatinis kontrastas) priklausomai nuo aplinkos.

Jeigu žmogus įdėmiai išžiūrėtų į žmogaus spalvotą figūrą, nukreipęs dėmesį į baltą paviršių jame pamatytų toki pat vaizdą tik priešingos spalvos. Šie reiškiniai susiję su žmogaus regėjimo adaptacija kai jis iš vienos spalvinės aplinkos patenka į kitą. Antros spalvos poveikis susijęs kokia buvo pirmoji spalva, todėl antra spalva gali atrodyti šviesesnė jei antra buvo tamsi ir atvirkščiai. Tai nuoseklus spalvų kontrastas. Jis turi didelę reikšmę dailininko darbe, todėl būtina pailsėti akims pavargus, kad dailininkas matytų ne iškreiptus, o tikrus spalvų santykius. Įdomus su kontrastu susijęs reiškinys atsiranda kai kuri nors spalva yra apsupta kitos. Šviesiame tone spalva tamsėja, tamsiame šviesėja. Tikras spalvos šviesumas gali būti stebimas tik vidutinio šviesumo tone. Tai vienkartinis spalvų kontrastas.

Vienkartinio spalvų kontrasto reiškinuose spalvos veidamos viena kitą ne tik šviesėja ar tamsėja, bet ir achromatinės spalvos (bespalvės) įgyja iškreiptą spalvingumą, kaip pavyzdys: pilkas popierius žaliame fone atrodo rožinis. Chromatinės spalvos tarp stipriai prisotintų spalvų truputį keičia spalvinį toną arba keičiasi pagal prisotinimą (prisotinimas mažėja). Geltona spalva žaliame fone tampa oranžinė, o raudona žaliame labai prisotinta.

Spalvinis kontrastas nepastovus reiškinys, ilgai stebint kontrastas kurį laika išlieka, o vėliau išnyksta. Prie elektrinio apšvietimo, dėl jo gelsvumo, raudonos, oranžinės ir geltonos spalvos šviesėja, o melsvai žalios, žydros, mėlynos, violetinės tamsėja, raudonų spalvų prisotinimas didėja, šviesiai geltonos spalvos supanašėja su balta, žydros žalsvėja, mėlynos praranda sodrumą, o tamsiai mėlynos juodėja. Kuo daugiau spalvos skiriasi viena nuo kitos pagal šviesumą, prisotinimą ir spalvingumą, tuo sunkiau harmonizuojasi ir kuo jos artimesnės viena kitai tuo lengviau harmonizuojasi.

1.5.6 Spalvų poveikis žmogui

XX amžiuje daug tirtas spalvos poveikis žmogui¹. Amžiaus pradžioje šioje srityje pirmavo Vokietija, amžiaus viduryje spalvos poveikis pradėtas tirti Amerikoje. Pirmu žingsniu šioje srityje galima laikyti 1810 metais pasirodžiusį IV. Getės "Mokymą apie spalvą", kuriame poetas nesutinka su fizikų požiūriu, pabrėždamas emocijų bei patirties įtaką tam, kaip mes suvokiame spalvą. Galima pastebėti, kad skirtingos spalvos suteikia skirtingas emocijas. Remiantis jausmais žmonės stengiasi apsupti save spalva, kuri daugiausia kelia emocijų. Žiūrėdami į spalvą jaučiame polinkį į malonumą, pasitenkinimą, erzinimą arba gali nesukelti jokie išpūdžio arba gali sukelti psichinius, emocinius išgyvenimus. Eksperimentų būdu nustatyta, jog stiprus spalvinis dirgiklis iššaukia mūsų organizmo atsakomąją reakciją.

Raudona yra pati ryškiausias ir labiausiai dėmesį patraukianti spalva. Psichologiškai raudona- dirginanti bei gyvinanti spalva, priklausomai nuo žmogaus ir aplinkybių raudona gali suaktyvinti bei suteikti jėgų, optimizmo bei skatinti bendravimą arba sukelti nervingumą ir nerimą. Kadangi raudona spalva veikia kaip stimuliuojantis dirgiklis, ji skatina kūrybingumą, bet visai nepadeda idėjų įgyvendinimui. Veikiant raudonai spalvai pakinta laiko pojūtis bei atsiranda sunkumo pojūtis. Raudonai oranžinė laikoma pačia erotiškiausia spalva, ji menkina gebėjimą susikaupti, sukelia miglotas mintis. Tinkamą rimtiems apmąstymams aplinką sukuria šalti raudonos spalvos tonai. Tamsiai raudona laikoma ramia ir simpatiška spalva, sukuriančia šventinę bei solidžią aplinką.

Geltona yra pati šviesiausia. Mažai žmonių gali pasakyti, jog geltona yra jų mėgstamiausia spalva. Tačiau yra pastebėta, kad ši spalva labiausiai patinka 17 – 19 metų vyrams. Švelni geltona spalva šildo, džiugina. Intensyvi geltona spalva veikia priešingai – ji daugeliui yra per ryški ir įkyri, vargina bei stiprina nuovargį nuo miesto triukšmo. Ši spalva tinka depresijai nugalėti bei nuotaikai pataisyti, nes emociškai geltona skatina viltis ir optimizmą.

¹ Watermann, Gisela Zingel, Franziska, „Tavo stilius ir spalva“, iš vokiečių kalbos vertė R. Vilčinskienė, Vilnius, Alma littera, 1995.

Spalva ktyvina smegenų veiklą ir skatina naujos informacijos įsisavinimą. Ji patraukia dėmesį, didina žmogaus komunikabilumą, teigiamai veikia naujos informacijos įsisavinimą. Neigiama šios spalvos savybė - ji vargina akis, ilgalaikis jos poveikis- sumažėjęs gebėjimas susikaupti.

Mėlyna - labiausiai mėgstama spalva. Daugeliui žmonių mėlyna spalva asocijuojasi su saugumu. Egzistuoja daugybė mėlynos spalvos tonų- pradedant dangiškai žydra ir baigiant giliu nakties mėliu - taigi jos poveikio diapazonas taip pat labai platus. Žmogus matydamas mėlyną spalva sieja ją su jūra, dangum. Ši spalva nevargina akių. Mėlynos spalvos detalės daro objektą lyg erdvesniu, vėsesniu, sodriai mėlyna- ryški ir kilminga, tamsi pilkai mėlyna spalva gadina nuotaiką ir veikia slegiančiai.

Žalia yra pati artimiausia gamtai, statiška spalva. Ši spalva viena iš trijų mėgstamų spalvų. Žalia labiausiai turėtų tikti užtikrintiems žmonėms, realistams. Tipiška žalia spalva veikia neutraliai ir raminamai, sukelia užuovėjos ir saugumo jausmą, suteikia ramybės ir tikrumo. Žali tonai skirstomi ne tik į šviesius- tamsius ir ryškius- blankius, bet ir į šiltus- šaltus. Geltonai žalia yra šilta spalva, mėlynai žalia- šalta. Melsvai žali atspalviai sukuria dalykinę atmosferą, tinka akims, jų nevargina ir neakina. Žaliai pilka spalva daugeliui sukelia tingumo jausmą. Gelsvai žalia spalva jaunina bei nuteikia pavasariškai džiaugsmingai ir viltingai. Priklausomai nuo paviršiaus, intensyvumo, konkretaus žmogaus bei aplinkybių, žalia gali suteikti tiek patogumo, tiek ir sukelti blogą nuotaiką.

Oranžinė - tai šilta, aktyvizuojanti spalva. Tai laimės ir bendravimo spalva, tai geraširdiškumas ir draugiškumas, optimizmas ir emocinė pusiausvyra. Spalva turi tamprų ryšį su mūsų emociniu stoviu. Taigi galime pastebėti, kad aktyvus žmogus, kolektyve siekiantis lyderio pozicijų, dažniausiai pasirinks ryškias spalvas. Žmonės, nereiškiantys ypatingų emocijų, teikia pirmenybę ramioms spalvoms: žaliai, mėlynai, violetinei.

Netgi buvo atlikti bandymai su aklais parodė, kad dalis iš jų sugeba jausti spalvas rankų pirštais. Jiems raudona spalva buvo šilta, nelygi ir lengvai badanti (visų eksperimente naudotų spalvų paviršių temperatūra buvo vienoda), na, o mėlyna spalva buvo juntama vėsia ir lygia. Tai patvirtina tai, kad spalvos veikia mus ne vien vizualiai, bet ir mūsų energetinius elektromagnetinius laukus net ir tada kada esame užsimerkę ar miegame.

Spalvos, kaip ir muzika, dažnai pagerina žmogaus psichinę būseną. Pagal spalvas, kurios vyrauja menininko darbuose, galima spręsti apie jo savijautą. Jei vyrauja ryškios, šviesios spalvos - vadinasi, tuo metu, kai buvo tapomas konkretus paveikslas, menininkas buvo laimingas, neturėjo rūpesčių. Jei paveikslas nutapytas tamsiomis, prislopintomis spalvomis - vadinasi, tas gyvenimo laikotarpis buvo ne iš lengviausiųjų. Ta pati taisyklė vyrauja ir žmogui renkantis drabužius ar interjero detales bei jo spalvas. Renkantis spalvas įtaką turi ir

psichologiniai žmogaus bruožai. Melancholikas renkasi žydrą, sangvinikas - geltoną, cholerikas - raudoną, flegmatikas - žalią.

1.5.7 Audinių dažymas

Dažymu vadinamas audinių spalvinimas vienos spalvos dažais¹. Dažai – tai organiniai junginiai, kurie tekstilės pramonėje skirstomi į tokias pagrindines grupes: tirpūs vandenyje; netirpūs vandenyje; susidarantys ant pluoštų; tiesioginiai; rūgštiniai; chromatiniai; dispersiniai ir kt. Yra trys dažymo būdai: 1) periodinis, 2) nepertraukiamas, 3) pusiau-nepertraukiamas. Dažymo mašinų veikimo principas: veleno dažymo mašina audinys nuviniojamas nuo veleno į vonią su dažais, tuomet iš vonios audinys užviniojamas jau nudažytas ant kito veleno; ežektorinio dažymo mašina audinys nuo veleno nuviniojamas į vonią, tuomet praėjus pro dažymo tirpalą medžiaga pro nuspaudimo velenus nuvynojama ant kito veleno; doke medžiaga laisvai patalpinama ir laisvai sukant tolygiai paskirstomi dažai. Taip yra padengiama medžiaga tolygia viena spalva. Tačiau norint gauti išmargintą audinį dažymas atliekamas kitaip. Audinių marginimas nuo dažymo skiriasi tuo, kad marginant nudažomos tik tam tikros audinio vietos, atitinkančios norimą gauti piešinį. Marginimas gali būti tiesioginis, atvirkštinis ir rezervinis. Taikant tiesioginį dažymą tam tikros vietos patepamos dažai išgaunant norimą piešinį. Atvirkštinio marginimo metu dažyto audinio vietos tepamos blukinančiomis medžiagomis, kur išblukia dažai išgauna norimą piešinį. Rezervinio dažymo metu audinys padengiamas tam tikrose vietose medžiagomis, kurios neleidžia dažymo metu tų vietų nudažyti, tuo tarpu kitos vietos nudažomos ir gaunamas išmargintas audinys. Taip gautus įvairiausių atspalvių audinius naudojame drabužių siuvimui, kur labai svarbu, kad audinys būtų kokybiškai nudažytas ir kad audinio atspalvis ar marginimas būtų kokybiškas.

1.6 Stilius

Viena svarbiausių drabužio kultūros sąvokų- stilius². Mene reiškia formos, jutiminės išraiškos savitumą. Tai visuma, kuriama remiantis tam tikra nuotaika, istorine epocha, geografine platumu ir individualumu. Pasaulyje egzistuoja begalė skirtingų stilių. Mados ekspertai jau įvardijo pagrindinius stilius, jų yra daugiau nei dvidešimt: klasikinis, romantinis, sportinis, kasdieninis, istorinis, konstruktyvusis, disko, vintage, eklektiškas, militaristinis, infantilusis, retro, gotinis, ekologinis, dalykiškasis, glamour, Joy&Toy, futuristinis, grunge(UK). Drabužio

¹http://209.85.129.132/search?q=cache:4rwNtkSDmUAJ:ldmuziejus.mch.mii.lt/Rest_centras/Restauratoriai_Bagdze_viciene.htm+audini%C5%B3+da%C5%BEymas&hl=lt&ct=clnk&cd=3&gl=lt (Žiūrėta 2008 10 20)

²Marius Janušauskas, „Mada: istorija, mados žmonės, aktualijos“, Vilnius 2006-144p.:ilustr.

formas lemia istorinė epocha¹, geografinės ir klimato sąlygos, nacionalinės tradicijos, darbo ir buities pobūdis, socialinė ir šeimyninė žmogaus padėtis. Kostiumo kaita priklauso nuo laikotarpio dailės stiliaus ir mados dinamikos.

1.6.1 Ateities vizija, futurizmas

Futurizmas madoje- tai ateities kostiumo vizija. Šiuo stiliumi pristatomos naujausios technologijos: nauji sintetiniai pluoštai, kosminė furnitūra, naujoviški kirpimo būdai. Futurizmas ypač patinka progresyviam jaunimui. Jaunimas mielai dėvi nors ir nepatogią, bet išpūdį darančią aprangą. Projektuodami futuristinius drabužius, kūrėjai mažai galvoja apie žmogų, nes čia daug svarbiau idėja, o ne pritaikomumas.

Futurizmas² madoje atsirado tada, kai žmonės pradėjo ruošti kelionei į Mėnulį. Amerikos kosmonautų kelionė į Mėnulį įkvėpė daugybę žmonių, o iki tol taip mėgta vesterno tematika tapo nuobodžia klasika. Kosmonautai, kosminiai laivai -visa tai įkvėpė pirmuosius mados futuristus.

Drabužių dizaineris Andrė Kurežas (*Andrė Courrèges*) 1964 m. pateikė naują, alternatyvią madingo drabužio sąvoką. Dizaineris pasiūlė *space-age* aprangą. Tai buvo naujų formų, lakoniško kirpimo, dažniausiai baltos ir sidabro spalvų drabužiai. Šią aprangą, kaip naujos, veržlios kartos simbolį, dizaineris pasiūlė jaunimui. *Space-age* stilius ypač buvo populiarus aštuntajame XX a. dešimtmetyje.

Po stulbinančio Kurežo pasisekimo į futuristų gretas įstojo Pakas Rabanas (*Paco Rabanne*). Šis dizaineris atskleidė naujas futurizmo galimybes. Kurdamas drabužius jis naudojo plastiką, metalą ir net grandininius šarvus.

Ekstremali mada sulaukė palankaus vertinimo, todėl daugelis dizainerių ėmė kurti ateities viziją. Žinoma, didžioji dalis tik kopijuodavo pradininkų darbus, tačiau atsirado ir tokių, kurie naujai interpretavo futurizmą. Štai dizaineris Pjeras Kardenas (*Pierre Cardin*) pasiūlė savo *space-age* versiją. Jis sukūrė funkcionalius drabužius: kepurę-šalmą su snapeliu bei suknelių pakaitalus - prigludusius kombinezonus ir siauras kelnes.

Futurizmas išpopuliarino sintetinius audinius, fluorescencines spalvas, metalinius aksesuarus, originalias drabužio formas. Tai svarbus stilius mados istorijoje. Antai dėl *space-age* įtakos atsirado *disco* ir kiti populiarūs stiliai. Futurizmas madingas ir dabar, todėl stambios kompanijos gamina aksesuarus, papuošalus, drabužius, kinius su malonumu dėvi ne tik jaunimas, bet ir vyresni žmonės. Plastmasinė bižuterija, metaliniai aksesuarai, grandinės, metalu žerinti avalynė -visa tai aktualu ir šiandien.

¹ Juozas Statkevičius, „Grožio kirtis“, Vilnius 2006- 397p.:iliustr.

²Marius Janušauskas, „Mada: istorija, mados žmonės, aktualijos“, Vilnius 2006-144p.:iliustr.

Dabar jau nieko neįmanoma nustebinti kelionėmis į Mėnulį, todėl naujieji futuristai, tokie kaip olandas Tomas van Lingenas (*Tom van Lingen*), dar vadinamas futuristų įpėdiniu, jau kuria originalios koncepcijos aprangą. Dizaineris teigia, kad jo kūrybos tikslas — sukurti drabužius, kurie keistų žmonių elgesį.

• ANALOGŲ ANALIZĖ

Pastaruoju metu elektroniniai, šviečiantys, pritaikant aukštas technologijas, drabužiai ir aksesuarai, tampa viena aktualiausių mados tendencijų. Dizaineriai kombinuoja madą, meną ir technologiją. Šio amžiaus moda siūlo naują būdą žiūrėti į audinį, struktūrą, įplovimą ir atvaizdą. Šio laikmečio dizaineriai yra naujosios srities- “protingosios aprangos“, kūrėjai, taikantys mados ir dizaino pažangiausias technologijas. Naujoji dizainerių karta atrasta.

Susipažinau su įvairių šalių sukurtais kinetiniais kostiumais. Analizei atlikti naudojausi internetu. Daugiausia analogų, atitinkančių mano pasirinktą temą buvo sukurta Didžiojoje Britanijoje, Rusijoje, Japonijoje, Europoje. Radau platų kinetinių drabužių ir aksesuarų asortimentą: Aya Tsukioka¹: prijuostė transformuojama į pardavimo automatą²(5pav.).

5 pav. Aya Tsukioka, „Prijuostė- pardavimo automatas“

¹ http://www.nytimes.com/slideshow/2007/10/20/world/20071020_JAPAN_SLIDESHOW_index.html (Žiūrėta 2008 11 15)

² http://www.nytimes.com/2007/10/20/world/asia/20japan.html?_r=1&oref=slogin (Žiūrėta 2008 11 15)

Lucy McRae¹ ir jos kūno kostiumas :“Bubelle“². Jis turi LED diodus, kurie dega pagal suknelės dėvėtojo susijaudinimo lygį³(6-7pav.).

6 pav. Lucy McRae, „Bubelle“

7 pav. Lucy McRae, „Bubelle“

„Dūžio suknelė“⁴(8 pav.) buvo sukurta Malmö universitete, Švedijoje. Suknelė turi 10 nuimamų lopų, kiekvieną su 10 LED diodų, kurie yra kontroliuojami mikrofono ir lygintojo. Kai garsas ar muzika yra aptikti, LED diodai apšviečia į dūžį.

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:y6o8uv8VOtgJ:lucymcrae.net/+Lucy+McRae&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 15)

² <http://209.85.129.132/search?q=cache:DTrZiRcwkrUJ:www.lucymcrae.blogspot.com/+Lucy+McRae&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 15)

³ <http://209.85.129.132/search?q=cache:90xPxJcqtNlJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2006/12/lucy-mcraes-tal.php+Lucy+McRae&hl=lt&ct=clnk&cd=3&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 15)

⁴ http://209.85.129.132/search?q=cache:e2LszkJs0DUJ:dvice.com/archives/2007/09/crazy_led_dress_rock_out_hard.php+Malm%C3%B6+led+dress&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 15)

8 pav. Malmö universitetas, Švedija, „Dūžio suknelė“

Willy Bogner¹ - šviečiantis slidininėjimo kostiumas, kuris energiją gauna iš saulės šviesos energiją kaupiančių baterijų.(9 pav.).

9 pav. Willy Bogner slidininėjimo kostiumas

Pasirinkau du, kinetinių kostiumų dizainerius- Hussein Chalatan ir Di Mainstone ir kelis, jų sukurtus, kinetinius kostiumus. Atlikau kostiumų funkcinę, konstrukcinę, technologinę analizę.

¹ http://209.85.129.132/search?q=cache:CCLe_rFLAP8J:www.dezeen.com/2007/11/28/ski-suits-with-solar-powered-lights-by-willy-bogner/+Willy+Bogner+led&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 15)

2.1 HUSSEIN CHALAYAN

2.1.1 Biografija

Hussein ChalaYan ¹(10pav.) gimė 1970m. Nikosijoje, Kipre. Baigė Turkijos Maarif, savo gimtojo miesto, Kolegiją. 1978m. su šeima persikėlė į Angliją, gavo britų pilietybę, ir tęsė studijas Londone. Vienas iš novatoriškiausių, konceptualių dabarties modeliuotojų. Hussein Chalatan, per praėjusius dešimt metų, pagamino daugiau kaip dvidešimt kolekcijų.. Svarbiausius darbus parodė pirmoje pagrindinėje solo parodoje -drabužių, įrenginių, fotografijų ir video formoje. Jo darbai dažnai siejasi su kultūrinėmis ar socialinėmis politinėmis temomis, atspindėdami Chalayan asmeninę istoriją, kurios tapatumas yra suformuotas skirtingų kultūrų. Jis semiasi įkvėpimo iš plataus diapazono, skirtingų disciplinų, tokių kaip architektūra, filosofija ir antropologija. Chalayan yra tarptautiniu mastu įvertintas modeliuotojas, kuris yra įžymus savo medžiagų naudojimu, smulkmenišku struktūros išplovimu ir progresyviu požiūriu į naują technologiją. Chalayan yra dizaineris su menininko širdimi ir mokslininko smegenimis.

10 pav. Hussein Chalatan

1993m. Hussein Chalayan² baigė Londono centrinę Šv. Martins kolegiją. Jo absolvento kolekcija "Liestinės srautai" 1993m., analizuotos šilkinės suknelės, su sensacingu pristatymu, kai drabužius jis užkasė žemėje, kad pamatytų, kaip jie irs, o po to vėl iškasė. Greita sensacija, visa kolekcija buvo nupirkta ir rodyta prabangoje dizainerio parduotuvėje Brown, Londone. 1995m., Chalayan nugalė 100 konkurentų. 1998m. jis buvo paskirtas projekto konsultantas Niujorko

¹<http://209.85.129.132/search?q=cache:6yVULg9GBjIJ:www.husseinchalyan.com/+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)

²http://209.85.129.132/search?q=cache:gToP_x8MnYYJ:en.wikipedia.org/wiki/H%C3%BCseyin_%C3%87a%C4%9Flayan+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 20)

trikotažui TSE. Jo bendradarbiavimas su jais truko iki 2001 m., kol kompanija nusprendė neatnaujinti kontrakto. Chalayan visada kovodavo su rėmimu ir finansavimu, dažnai gaudamas jį iš įvairių savo šalies kompanijų. TSE sprendimas neatnaujinti jo kontrakto sukėlė tolimesnius finansinius sunkumus, kadangi modeliuotojas paskendo 250 000 svarų skolose, buvo priverstas savo noru likviduotis. Vėliau, jis pertvarkė savo kompaniją ir 2001m. suorganizavo grįžimo kolekciją.

2002m., Chalayan¹ išplėtė savo projektą su vyriškų drabužių linija, kurio išimtinės teisės buvo parduotos interneto mažmenininkui Yoox.com 2007m. Po finansinio sielvarto krizės, priverstas tris kartus keisti savo mados studijos ir komandos vietą, jis paskelbė planus perkelti jo madų demonstravimus į Paryžių. 2004m. pradėjo kitą liniją – „Chalayan“. 2003m. Hussein Chalayan pavaizdavo savo Wabi-sabi įkvėpimą per beformį layered drappings.

Du kartus karūnuotas Britanijos 1999- 2000 metų modeliuotoju, tapo garsus, naudojo netradicines medžiagas ir neatitinkančią normų techniką. Chalayan yra įkvėptas architektūrinių teorijų, mokslo ir technologijos. Jis pagamino puikią kolekciją, kuri sudarė kėdes ir stalus, kurie tapo drabužiais. Chalayan² taip pat suprojektavo kostiumus operai ir šokiui. Jį apdovanojo M.B.E. (Britanijos imperijos užsakymo narys), 2006m. karalienės gimimo dieną įteikė sąrašą jo paslaugoms. Nuo 2001 metų jis pristatė savo kolekcijas ant prêt-à-porter kilimo. Chalayan³ pristatė savo pirmą vyriškų drabužių kolekciją. Tai jam atidarė duris į gausias tarptautines parodas, apimant „radikalią madą“ V&A Victoria & Albert muziejuje Londone, madą Kioto kostiumo institute Japonijoje, „Oro pašto apsirengimas“ Musée De La Paryžiuje ir Stambule. Dizainerio bendradarbiavimas su menu ir mada nesustoja.

2.1.2 Parodos ir darbai

- 2005m. pirma stambi solo paroda. "Hussein Chalayan: Ruduo/Žiema 2005"
- Groninger Muziejus, Nyderlandai (2005)
- 51-oji Tarptautinė Venecija, Biennale (2005)
- Muziejus für Neue Kunst, Karlsruhe (2004)
- Šiuolaikinio meno institutas, Londonas (2003)
- Victoria & Albert Museum, Londonas (2001)
- F.I.T., Niujorkas (2001)

¹<http://209.85.129.132/search?q=cache:c8EXG8zhBg8J:www.designboom.com/contemporary/hc.html+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=4&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)

²<http://209.85.129.132/search?q=cache:6EQ2rEH1o98J:www.designboom.com/eng/interview/chalayan.html+HUSS+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=5&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)

³<http://209.85.129.132/search?q=cache:kr07nR1qy3EJ:www.style.com/fashionshows/review/S2009RTW-HCHALAYA+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=7&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)

- 7-asis Biennale Tate, Londonas (2001)
- Musée de la Mode, Palais du Louvre, Paryžius (1999)
- Londonas - Oda ir kaulai: lygiagrečios praktikos madinga ir architektūra (2008)

2.1.3 Hussein Chalatan, Moritz Waldemeyer „Vesti“ suknelė

Daug buvo rašyta apie mechaninę Hussein Cahalayan¹ „Vesti“-suknelę(11-12pav.). 2007/2008 rudens/žiemos kolekciją padėjo sukurti jaunas vokietis-inžinierius- Waldemeyer. Hussein Cahalayan ir Moritz Waldemeyer sukūrė sukneles, su pilnu video gebėjimu: kiekvienoje yra įmontuota 15 000 individualiai valdomų LED diodų, suknelių paviršius gali rodyti video vaizdus. Šios suknelės bus atsimintos kaip pirmi dideli darbai į elektroninę aukštąją madą, sukurtą dviejų didžiųjų aiškiaregių: Hussein Cahalayan ir Moritz Waldemeyer.

11 pav. Hussein Chalatan, Moritz Waldemeyer „Vesti“ suknelė

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:csEKhlKE5ocJ:www.boingboing.net/2008/10/10/hussein-chalayan.html+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=9&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)

12 pav. Hussein Chalayan, Moritz Waldemeyer „Vesti“ suknelė

Hussein Chalayan filosofija, kaip ir jo drabužiai, yra sudėtingas meno ir politikos mišinys. "Aš žinau kultūrinę erdvę, ir aš mėgstu laikytis kūno kalbos," pasakė ponas Chalayan. Politinės ir kultūrinės užuominos, yra trąša jo kūrybiškumui. Pono Chalayan kolekcijos kainos svyruoja nuo 250\$ į 2.000\$. Chalayan dažnai dirba su Michael Anastatiades, Londono baldų projektuotoju, ir Jane Howe, angle, kuri jau kelis sezonus tvarko jo renginius.

2.2 DI MAINSTONE

2.2.1 Biografija

Di Mainstone¹ yra talentinga modeliuotoja (13 pav.). Ji mokėsi centrinėje Saint Martins meno kolegijoje, Londone. Jos darbas buvo netrukus parduotas Selfridges, Urbanoutfitters and Harvey Nichols. Vėliau ji bendradarbiavo su aksesuarų dizaineriu -Jimmy Choo, su inžinieriais, balerinomis ir architektais. Di prisijungė prie Sara Diamond (14 pav.) ir Banff New Media instituto, kad ištirtų aprangos technologiją ir sukurtų elektroninės mados drabužių seriją.

¹<http://209.85.129.132/search?q=cache:1cgDSGRleIOJ:www.dimainstone.com/+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 22)

13 pav. Di Mainstone

Netrukus Di pradėjo bendradarbiauti su XS¹ laboratorijos įkūrėju ir elektroninių tekstilų ekspertu -Joey Berzowska. Kartu jie pagamino „Skorpions“ kinetinių- elektroninių darbužių kompleksą, kurie sulėtintai juda(16 pav.).

14 pav. Kompanijos „Keeper and Emotional“ (BNMI 2005) ir Di Mainstone, Sara Diamond, Tom Donaldson, David Gauthier, Jan Erkku, Greg Judleman, Jeroen Kaijser, Mireille Dore ir Haydar Saaied

15 pav. Transformuojama suknelė Di Mainstone, sukurta XS laboratorijoje

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:VkeBoNf1xTYJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2007/11/-hyperlink-http.php+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 23)

16 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija

2.2.2 „Skorpions“ kolekcija

Nedaugelis dizainerių turi išvalgumą ir gebėjimą kombinuoti aukštą madą su pažangia technologija. Di Mainstone yra viena iš švytinčių žvaigždžių šiandieninių technologijų madoje. Jos kelionė per mados ir technologijų pasaulį yra paslaptina, jos darbai pilni mistiškų elementų, kurie stebina ir žavi auditoriją. Vienas iš tokių darbų yra „Skorpions“¹ kolekcija, sukurta 2007m., kurią ji sukūrė kartu su Joey Berzowska. Ji yra nuostabiai graži. Drabužiai labiau primena skulptūras, nei aprangą- tarsi kūno skulptūros (17 pav.). Kanados menų taryba didžia dalimi finansavo kolekciją. Nors „Skorpions“ kostiumai yra suprojektuoti, naudojant minkštas natūralias tekstiles, tokias kaip oda, žalias šilkas, suknelės nėra skirtos kasdieniniam patogiam nešiojimui. Šios kolekcijos drabužiai simbolizuoja pačių drabužių istoriją, įvardija kaip skausmo ir noro instrumentais. Jie traumuoja žmogų ir iškraipo jo kūną, taip pat, kaip korsetai ar kojos įrišimas. Di Mainstone pabrėžia drabužių ir skaitmeninių technologijų kontrolės trūkumą, drabužių poslinkį ir pakeitimo būdus, kurių mes nelaukėme.

17 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija

¹<http://209.85.129.132/search?q=cache:b9OLWgO2X8MJ:www.talk2myshirt.com/blog/archives/347+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=4&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

2.2.2.1 Skwrath

Skwrath¹ modelis: sudygsniuotas odinis korsažas, konstruotas iš akmenuotos odos, apsuptos kraujo raudonumo šilku. Vidurinė kostiumo dalis yra sudaryta iš trijų susijungtų odinių dalių, išsiuvinėtų su formos atminties lydinio siūlais, kurie yra aktyvinti elektriniu valdymu, kad sukūptųsi ir sudarytų kontrastą, atskleiddami gilius raudono šilko brūkšnius (18-21 pav.).

18 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Skwrath modelis

19 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Skwrath modelis

¹ <http://64.233.183.104/search?q=cache:VkeBoNf1xTYJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2007/11/-hyperlink-http.php+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

20 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Skwrath modelis

21 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Skwrath modelis

2.2.2.2 Eneleon

Eneleon¹ yra sukonstruotas iš sunkios, rankų darbo juostos, grietininės odos. Ji suformuojama taip, tarsi primintų didelę, dviejų simetriškų dalių ankštį, kuri apgaubia kūną iš priekio ir iš nugaros. Kiekviena pusė turi po šešias išmėtytas detales, kurios kyla ir nusileidžia. Judėjimas yra aktyvuotas atminties lydinio ričių, kurios kontroliuojamos per integruotą elektroniką (22-24 pav.).

22 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Eneleon modelis

23 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Eneleon modelis

¹ <http://64.233.183.104/search?q=cache:VkeBoNf1xTYJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2007/11/-hyperlink-http.php+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

24 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Eneleon modelis

2.2.2.3 Luttergill

Luttergill¹ yra pasiūta iš minkštos sudygsniuotos medvilnės su elegantišku, panašiu į kokoną siluetu. Sudygsniuota taip, kad atspindėtų moteriškos figūros kontūrus. Kelios siūlės lėtai atsidaro, kad atskleistų ir parodytų dangaus spalvos lopinėlius. Šios, panašios į tarpeklių, detalės juda dėka formos atminties lydinio siūlų, įdygsniuotų į siūlių vidų (25-28 pav.).

25 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Luttergill modelis

¹ <http://64.233.183.104/search?q=cache:VkeBoNf1xTYJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2007/11/-/hyperlink-http.php+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

26 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Luttergill modelis

27 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Luttergill modelis

28 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Luttergill modelis

2.2.2.4 Glutus

Glutus¹ yra elegantiška suknelė. Joje naudojamas šilkas, oda ir juostos, pabrėžiančios aptakų, organinį siluetą. Specialistų grupė sukūrė kairiajai krūtinės pusei ir dešiniajam pečiui detalę, kuri panaši į didelę, skulptūrinę, lapo formos, skrybėlę. Skrybėlė yra išsiuvinėta siūlais, kurie išsaugo formos atmintį. Lapas gali judėti aukštyn ir žemyn, aplink galvą, tarytum bandydamas apvynioti ir praryti šeimnininko veidą. Di sukūrė įspūdingą ir paslaptinę diapazoną (29-30 pav.).

29 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Glutus modelis

¹ <http://64.233.183.104/search?q=cache:VkeBoNf1xTYJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2007/11/-hyperlink-http.php+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

30 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Glutus modelis

2.2.2.5 Slofa

Slofa¹ (portatyvi, apmušta sofas suknelė) yra labai minkšta, dėl jos išsipūtusio sijono ir gracingo atlošo (31-37 pav.).

31 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Slofa modelis

¹ <http://64.233.183.104/search?q=cache:VkeBoNf1xTYJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2007/11/-hyperlink-http.php+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

32 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Slofa modelis

34 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Slofa modelis

35 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Slofa modelis

36 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Slofa modelis

37 pav. Di Mainstone, „Skorpions“ kolekcija, Slofa modelis

Di Mainstone, pati dėvėjusi visas sukneles, sako, kad kiekviena suknelė sukelia labai jaukią aplinką. Po 10 minučių suknelės dėvėjimo, lieka svaiginantis, susilpninantis, letarginis ir paruoštas snauduliui, jausmas.

2.2.3 "Sharewear"

Naujausias 2008m. Di Mainstone darbas, pavadintas "Sharewear"¹(38 pav.). Tai suknelių pora, kuri apšviečia savo aplinką. Apšvietimas skirtingas, jis priklauso nuo to, kaip suknelės yra sujungtos. Abu kostiumai turi po lempą, kurios yra įmontuotos, kaip aureolė, ant pagalio virš galvos. Kitos lempos, įmontuotos po suknele. Suknelių šešėliai, dėl skirtingo apšvietimo yra nevienodi. Panaudoti įvairūs sujungėjai. Sharewear² yra sukurtas, kaip funkcijos atlikimo komplektas. Suknelės pristatymas puikus. Iš pradžių jos būna sudėtos į mažas dėžes ir greitai surenkamos scenoje, prieš auditoriją. Di Mainstone³ sukneles sukūrė per tris mėnesius, jai padėjo

¹http://209.85.129.132/search?q=cache:oMo_aDZ7LZUJ:www.talk2myshirt.com/blog/archives/534+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 24)

²<http://209.85.129.132/search?q=cache:hUWNXXVX2kZgJ:www.mylot.com/w/blogarticle/830814.aspx+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

³http://209.85.129.132/search?q=cache:ZWd-IRV_DfcJ:joshspear.com/item/shareware/+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=3&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 24)

V2_Lab komanda, kai ji dirbo V2_ Institute Roterdame. Elektroninės suknelės bus pristatytos Wereld van Witte de Su ir TodaysArt.

38 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

Sharewear¹ dėvi identiškos dvynės. Šie drabužiai keičiasi viduje. Jie prisijungia, kad atskleistų naujus peizažus. Jie atsiskiria, kad pasiūlytų paslėptų interjerų švystelėjimus. Jie prisijungia, kad išleistų šviesos blykstes ir mestų ilgus šešėlius. Sharewear gavo finansavimą iš V2_Lab. Jauna Anglijos dizainerė, Di Mainstone, pamatė visiškai skirtingas galimybes Gabriel audiniuose. Gabriel Novo apmušalų audinys naudojamas abiejose suknelėse. Kūrėjos žodžiais, „Sharewear“ sukuria kažką praktinio, žaismingo ir įsivaizduojamo. Projektas susideda iš dviejų modulių suknelių, kurios jungiasi per magnetinius modulius, aktyvuodamos sklindančią atmosferinę šviesą. Suknelės yra dėvimos kaip efekto atlikimo dalis, kuris kviečia ir dėvintį ir stebėtoją, juos tiria., suknelių šviesa, šešėliai, sukuria visiškai naują įspūdį (39 pav.).

¹<http://209.85.129.132/search?q=cache:rzgPaLSiwIMJ:moondial.typepad.com/fashionabletechnology/institutions/+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)

39 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

Žaismingame parodyme identiškos suknelės, tarsi auditorijos laikrodžiai, išimamos iš dviejų skrynių. Išpakuojamos ir surenkamos iš dalių per tam tikrą laiką. Įdedami magnetiniai putos blokai, kad sukurtų du, iš naujo konfiguruojančius, elektroninius drabužius. Svirtys ir skriemuliai slepiasi audinio viduje, o asmeninės lempos nustato visas nuotaikų rūšis. (40- 45 pav.).

40 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

41 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

42 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

43 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

44 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

45 pav. Di Mainstone, "Sharewear" kolekcija

3. PROTOTIPŲ ANALIZĖ

3.1 LED šviesos diodai

3.1.1 LED moduliai

LED moduliai

LED moduliai¹ efektyviai pakeičia neoną ir kitus šviesos šaltinius paviršiaus apšvietimui. Hermetizuoti moduliai turi elektroninę apsaugą, optimalias šviesos diodų veikimo sąlygas, visiškai apsaugoti nuo aplinkos poveikio (drėgmės, smūgių ir temperatūros pokyčių), tuo tarpu nehermetizuoti moduliai sukurti vidaus apšvietimo projektams. Tai puikus sprendimas parodų rengėjams ir sezoniniams projektams.

Savybės

Plataus 120° kampo apšvietimas

Pasižymi ilgaamžiškumu (iki 25000 val.)

Atsparūs drėgmei ir vibracijai (apsaugos klasė IP 67)

Atlaiko ekstremalius temperatūros svyravimus nuo -40°C iki +80°C

Išankstinis sujungimas laidais taupo montavimo laiką

ir sąnaudas

Saugi žema veikimo įtampa (12 voltų)

Mažos elektros vartojimo sąnaudos iki 90% mažiau lyginant su neono sprendimais

Apsaugoti nuo smūgių, drėgmės ir statinės elektros

Panaudojimas

Tūrinių raidžių apšvietimas

Reklaminių užrašų apšvietimas

Raidžių fono apšvietimas

Logotipų apšvietimas

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/lt/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 26)

Šviesdėžių apšvietimas

Kontūrų apšvietimas

Hermetizuoti LED moduliai plus

Hermetizuoti LED¹ moduliai plus efektyviai pakeičia įvairių dydžių neono ir fluorescentinių paviršiaus apšvietimą. Kiekvienas modulis turi elektroninę apsaugą, optimalias šviesos diodų veikimo sąlygas, visiškai apsaugoti nuo aplinkos poveikio (drėgmės, smūgių ir temperatūros pokyčių). Tai geriausia alternatyva neonui ir fluorescentiniam apšvietimui **lauko** apšvietimo sprendimuose.

Savybės

Naudojami JAV (HP ir CREE) pagaminti didelio ryškumo diodų kristalai;

Platus 120° kampo apšvietimas;

Pasižymi ilgaamžiškumu (iki 60000 val.);

Nereikalauja priežiūros;

Atsparūs drėgmei ir vibracijai (apsaugos klasė IP 67);

Atlaiko ekstremalius temperatūros svyravimus nuo -40°C iki +80°C;

Išankstinis sujungimas laidais taupo montavimo laiką ir sąnaudas;

Saugi žema veikimo įtampa (12 voltų);

Mažos elektros vartojimo sąnaudos iki 90% mažiau lyginant su neono sprendimais;

Apsaugoti nuo smūgių, drėgmės ir statinės elektros

Panaudojimas

Tūrinių raidžių apšvietimas. Reklaminių užrašų apšvietimas

Raidžių fono apšvietimas. Logotipų apšvietimas

Šviesdėžių apšvietimas. Kontūrų apšvietimas

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/lt/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 26)

Nehermetizuoti LED moduliai

Nehermetizuoti LED¹ moduliai efektyviai pakeičia įvairių dydžių neono ir fluorescencinių paviršiaus apšvietimą. Kiekvienas modulis turi elektroninę apsaugą, optimalias šviesos diodų veikimo sąlygas, apsaugoti nuo smūgių bei temperatūros svyravimų. Tai geriausia alternatyva neonui ir fluorescenciniam apšvietimui vidaus apšvietimo sprendimuose.

Savybės

Naudojami JAV (HP ir CREE) pagaminti didelio ryškumo diodų kristalai;
Platus 120° kampo apšvietimas;
Pasižymi ilgaamžiškumu (iki 60000 val.);
Nereikalauja priežiūros;
Atlaiko ekstremalius temperatūros svyravimus nuo -40°C iki +80°C;
Išankstinis sujungimas laidais taupo montavimo laiką ir sąnaudas;
Saugi žema veikimo įtampa (12 voltų);
Mažos elektros vartojimo sąnaudos iki 90% mažiau lyginant su neono sprendimais;
Apsaugoti nuo smūgių ir statinės elektros

Panaudojimas

Tūrinių raidžių apšvietimas
Raidžių fono apšvietimas
Šviesdėžių apšvietimas
Kontūrų apšvietimas
Reklaminių užrašų apšvietimas
Logotipų apšvietimas

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/It/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=It&ct=clnk&cd=6&gl=It> (Žiūrėta 2008 11 26)

3.2 LED šviesos juostelės

Lanksčios LED juostelės

Lanksčios LED¹ juostelės buvo specialiai sukurtos klientų poreikiams patenkinti ir pasiūlyti kitokią, lankstesnę sprendimą vidaus dekoravimo projektams. Šio tipo juostelės naudojamos apšviesti mažo dydžio sudėtingas figūras ir kitiems dekoratyviniams sprendimams vidaus sąlygomis, kurie reikalauja apšviesti sudėtingas kreives ir vingius.

Savybės

Pasižymi ilgaamžiškumu (iki 60000 val.);

Nereikalauja priežiūros;

Atsparios smūgiams, skleidžia mažai šilumos;

Atlaiko ekstremalius temperatūros svyravimus nuo -40°C iki +80°C;

Saugi žema veikimo įtampa (12 voltų);

Mažos elektros vartojimo sąnaudos iki 70% mažiau lyginant su neono sprendimais;

Gali būti sulankstytos 360° kampu;

Lengva transportuoti ir diegti ant įvairių paviršių;

Gali būti sukarpytos 51 milimetro ilgio atkarpomis

Panaudojimas

Tūrinės raidės vidaus sąlygomis

Ženkilai

Pastato kontūrai

Produkto savybių ryškinimas

Architektūrinis dekoravimas

Parduotuvių prekystalių dekoravimas

Lubų bei grindų apšvietimas

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/lt/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 26)

Nelanksčios LED juostelės

Nelanksčios LED¹ juostelės buvo specialiai sukurtos klientų poreikiams patenkinti ir pasiūlyti kitokią, lankstesnę sprendimą vidaus dekoravimo projektams. Šis juostelių tipas naudojamas apšviesti mažas ir siauras tūrines raides bei kitas konstrukcijas, kurios nereikalauja sudėtingų figūrų formavimo, vidaus sąlygomis.

Savybės

Pasižymi ilgaamžiškumu (iki 60000 val.);

Nereikalauja priežiūros;

Atsparios smūgiams, skleidžia mažai šilumos;

Atlaiko ekstremalius temperatūros svyravimus nuo -40°C iki +80°C;

Saugi žema veikimo įtampa (12 voltų)

Mažos elektros vartojimo sąnaudos iki 70% mažiau lyginant su neono sprendimais;

Lengva transportuoti ir diegti ant įvairaus tipo paviršiaus

Panaudojimas

Tūrinės raidės vidaus sąlygomis

Ženkilai

Pastato kontūrai

Eksponuojamo produkto išryškinimas

Architektūrinis dekoravimas

Parduotuvių prekystalių dekoravimas

Lubų bei grindų apšvietimas

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/It/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=It&ct=clnk&cd=6&gl=It> (Žiūrėta 2008 11 26)

LED juostelės

Mūsų asortimentas papildė naujo tipo juostelėmis naudojamomis sudėtingų projektų apšvietimui, kuriuos anksčiau buvo sunku realizuoti. Prie produktų asortimento pridėjome hermetizuotas nelanksčias juosteles, vertikalias labai lanksčias juosteles siauroms tūrinėms raidėms ir vingiuotoms konstrukcijoms apšviesti, bei juosteles dekoratyviniams sprendimams su pašvietimu į šoną.

Savybės

Ilgamžės (iki 60 000 val.)

Nereikalauja priežiūros

Atsparios smūgiams, skleidžia mažai šilumos

Atsparūs ekstremaliems temperatūros svyravimams nuo -40°C iki +80°C

Saugi žema veikimo įtampa (12 voltų)

Mažos elektros vartojimo sąnaudos iki 70% mažiau lyginant su neono sprendimais

Gali būti sulankstytos 360° kampu

Lengva transportuoti ir diegti ant įvairaus tipo paviršiaus

Gali būti sukarpytos 50 milimetro ilgio atkarpomis

Panaudojimas

Tūrinės raidės vidaus sąlygomis

Pastato kontūrai

Architektūrinis dekoravimas

Ženkloi

Eksponuojamo produkto išryškėjimas

Parduotuvių prekystalių dekoravimas, lubų bei grindų apšvietimas

3.3 RGB juostelės

RGB LED juostelės ¹buvo specialiai sukurtos patenkinti kliento poreikius ir pasiūlyti universalesnį sprendimą vidaus dekoratyviniam apšvietimui. Šio tipo juostelės naudojamos nedidelio formato tūrinėms raidėms apšviesti ir kituose dekoratyviniuose projektuose, kur reikia formuoti sudėtingus vingius ir apšviesti projektą įvairiomis spalvomis vienu metu.

Savybės

Ilgamžiai (iki 60 000 valandų)

Nereikalauja priežiūros

Išskiria mažai šilumos

Veikimo temperatūra nuo -40°C iki +80°C

Saugi veikimo įtampa 12V

Mažos elektros sąnaudos (išsaugo iki 70% energijos palyginus su neonu)

Lengva išdėstyti skirtingo tipo paviršiuje

3.4 Hermetizuotos juostelės

Kartu su augančiais dekoratyvinio ir iškabų apšvietimo rinkos poreikiais, mes žengiame pirmyn su pasikeitimais ir siūlome mūsų klientams hermetizuotas kietas bei lanksčias LED juosteles. Kietų juostelių tipas naudojamas lauko architektūriniuose projektuose ir iškabų apšvietimui, kur nereikia formuoti sudėtingų vingių. Lankstus juostelių tipas naudojamas mažų vingiuotų raidžių apšvietimui ir kituose dekoratyviniuose projektuose, kur reikia formuoti sudėtingas figūras bei vingius. Hermetizuotos RGB juostelės dažniausiai naudojamos realizuoti dinامينius lauko projektus.

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/lt/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 26)

Savybės

Ilgamžės (iki 60 000 valandų)

Atsparios vandeniui ir smūgiams

Veikimo temperatūra nuo -40°C iki +80°C

Saugi veikimo įtampa 12V

Mažos elektros sąnaudos (sutaupo iki 70% energijos, palyginus su neonu)

Lanksčios juostelės gali būti sulenktos iki minimalaus spindulio 1 cm

Lengva montuoti bet kokio tipo paviršiuje

3.5 LED lanksčios plokščios juostelės

LED lanksčios plokščios juostelės¹. Hermetizuotos ir patvarios plokščios LED juostelės yra sukurtos vidaus ir lauko dekoratyvinių apšvietimų sprendimams. Dekoratyviniams projektams reikalingas sprendimas, kuris išskiria pakankamai šviesos, išskiria mažai šilumos, ypač vietose, kur saugomi greitai gendantys produktai. Tvirtinimų išdėstymas neturėtų matytis, bet tuo pačiu būti lengvai prieinamas surinkimo bei išdėstymo metu. 12 V įtampa, maži matmenys, lygus šviesos sklaidimas ir 3M dvipusė lipni juosta daro šį produktą visiškai saugiu naudoti, maloniu akiai bei lengvu eksploatuoti.

Savybės

Tolygus apšvietimas

Karpymo galimybė kas 3 diodai (74 mm)

Atsparumas vandeniui bei smūgiams

Lengvas diegimas

Mažos elektros sąnaudos

Panaudojimas

Architektūrinis dekoratyvinis apšvietimas

Arkų bei laiptų akcentas

¹ <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/lt/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 26)

3.6 „Protingi“ audiniai

Nors vis dar esame priversti dėvėti rūbus, kurie po pirmo plovimo praranda formą, limpa prie kūno ar nepraleidžia prakaito, pasaulyje jau atsiranda audinių, kurie turi tokių savybių, kokių nė neišsivaizduojame. Vienos medžiagos gydo, kitos apsaugo nuo elektromagnetinių laukų poveikio, trečios pačios išsivalo, nesugeria kvapų arba, atvirkščiai, juos skleidžia.

Mūsų šalyje šios prekės¹ nėra populiarios dėl savo didelės kainos. Tuo tarpu ES apklausos rodo, kad didžioji dalis europiečių visgi rinktųsi brangesnes, tačiau komfortiškas medžiagas. Jie nori ir antimikrobinių kojinių ir savaime išsivalančių bei kvapų nesugeriausių rūbų.

Beje, tai jau ne ateities vizija. Iš tiesų yra audinių, iš kurių pasiūtas rūbas visiškai nesugeria aplinkos kvapų. Taigi su tuo pačiu rūbu visą vakarą galima praleisti prirūkytoje patalpoje, o ryte eiti į verslo susitikimą. Tokie audiniai apdorojami „nano“ technologijomis.

Pastaruoju metu gerokai pasikeitė ir nešlampančių audinių gamybos technologijos. Jie turi „kvėpuojančias“ membranas, kurios iš išorės atlaiko net 10 m vandens stulpą, tačiau iš vidaus praleidžia prakaitą. Jų poros 20 tūkst. kartų mažesnės už vandens lašus, tačiau 700 kartų didesnės už prakaito molekules. Batai bei rūbai iš tokių audinių vėlgi labai populiarūs tarp kariškių.

Taip pat yra „protingų“ gaminių su fazės keičiančiomis medžiagomis. Tai įvairūs parafino dariniai, kurie „įkapsuliuojami“ į tekstilės medžiagą. Jei žmogui karšta, „įkapsuliuota“ medžiaga keičia savo fazę ir skystėdama sugeria šilumą. Kai žmogui šalta, medžiaga kietėdama atpalaiduoja šilumą.

Pastaruoju metu tekstilinių pastangos sutelktos kurti kuo universalesnius daugiau funkcijų turinčius rūbus. Pavyzdžiui, Japonijoje labai populiarios striukės, kurios prisitaiko prie oro sąlygų. Todėl japonai visur gali keliauti su viena striuke. Jei šilta, ji būna subliūškusi. Orui vėstant ji pradeda pūstis, todėl žmogui su ja šilta.

Dar viena tyrimų kryptis, kuri vystoma ir LTI, kai tekstilės medžiaga apdorojama kompozicijomis, į kurias įvestos kapsulės su kvapus skleidžiančiomis medžiagomis. Tai gali būti mėtų, levandos ar netgi įvairūs terapiniai kvapai, pavyzdžiui, kvėpavimo takus valančio alijošiaus. Taip pat įvedama gerą poveikį odai turinčio vitamino E.

Kai kurių šalių piliečiams jau ne svajonė ir ypatingos paklodės, gulėjimas ant kurių primena poilsį ant žolės. Jų audinys pagamintas taip, kad nuimtų visą per dieną susikaupusį stresą. Žinoma, kad tokie rūbai taptų prieinami plačiam vartotojų ratui, jie dar turėtų atpigti. Šiuo metu tokie audiniai palyginti brangūs – gali būti už įprastu brangesni net iki 3 kartų. Kita vertus, prekės atpigs tik tuomet, jei atsiras jų paklausa ir didės rinka.

¹http://209.85.129.132/search?q=cache:0xa8_YfelhoJ:www.delfi.lt/news/daily/science/article.php%3Fid%3D18017421+protingi+rubai&hl=lt&ct=clnk&cd=4&gl=lt (Žiūrėta 2008 12 04)

Lietuvoje iš naujų gaminių bene populiariausios skirtingam orui tinkančios slidinėjimo striukės. Jų dėka, anot tekstilininkų, žmogus komfortiškai jaučiasi tiek kalno viršūnėje, tiek jo papėdėje bei nesuprakaituoja slidinėdamas.

Bene labiausiai naujų audinių, turinčių teigiamą poveikį sveikatai, domisi amerikiečiai, japonai, austrai, skandinavai, italai. Šiose šalyse yra nemažai įmonių, gaminančių žmogui komfortiškus audinius. Štai Amerikoje labai rūpinamasi apsauga nuo elektromagnetinių bangų. Kadangi čia daug saulės, statomos pavėsinės iš specialių medžiagų, gaminamos specialios užuolaidos.

4. KINETINIO ŠVIESOS KOSTIUMO „JELEKTRINTA“ KŪRIMAS

4.1. Darbo tikslai ir uždaviniai

Sumodeliuoti, ir pagaminti ir apasiūti kinetinių šviesos kostiumų „Jelektrinta“ kolekciją, kuri susideda iš trijų modelių.

Darbo uždaviniai:

1. Išsiaiškinti kuriamos kolekcijos paskirtį ir funkcijas.
2. Atlikti eskizų projektą.
3. Aprašyti pasirinktų modelių išvaizdą ir atlikti modelio kūno sudėties analizę.
4. Nustatyti medžiagų sudėtį.
5. Sudaryti gaminio iškarpas ir nustatyti audinio kiekį.
6. Pagaminti, apasiūti, užprogramuoti kinetinių šviesos kostiumų „Jelektrinta“ kolekciją.
7. Parinkti garso takelį klipui ir rasti vietą filmavimui ir fotosesijai.
8. Nufilmuoti, sumontuoti ir atlikti fotosesiją.
9. Sukurti scenarijų magistro darbo pristatymui, paruošti aparatūra, perprogramuoti kolekciją, paruošti kostiumus pristatymui ant netikrų modelių.
10. Parengti darbo išvadas

4.2 SUKURTO OBJEKTO ANALIZĖ

4.2.1. Techninė kinetinių šviesos kostiumų analizė

Modeliai, kurie yra pateikiami šiame magistrinio darbo projekte, yra dviejų dalių, trys, moteriški, kinetiniai šviesos kostiumai. Suknelėse įmontuoti karkasai, varikliai, kurie jos apatinę dalį pakelia ir nuleidžia. Apatinė kostiumo dalis prie žmogaus prisegama plačiu 25 cm odiniu diržu su dvejomis sagtimis. Šis diržas pritvirtintas prie karkaso, kuris įmontuotas putų polistirole. Varikliai elektros srovę gauna iš įmontuotų akumuliatorių, viršutinėje suknelės dalyje įmontuoti šviesos diodai šviečia įvairiais efektais pagal pasirinktą muziką. Visa eiga užprogramuota kompiuteriu mikroschemose, valdymo moduluose, kurie taip pat įmontuoti suknelėse. Šviesos diodai, gavę šviesos įjungia vienu metu visas trijų kostiumų programas. Architektūrinės formos, grafika ant suknelių ir realios detalės, pratęsiančios ją, suteikia joms išskirtinį išpūdį.

Pirmas modelis: skersmuo \varnothing -899mm, bendras h-900mm. Susideda iš dviejų dalių, viršutinės ir apatinės. Kaklo iškirptė negili, ovalo formos. Kostiumui būdinga sudėtinga konstrukcija: viršutinė kostiumo dalis susideda iš 4 putų polistirolo detalių, apatinė iš 8 detalių. Viršutinėje ir apatinėje detalėje yra 8 įsiuvai. Visos modelio iškirptės apdorotos PVC plastiku ir pritvirtintos medvarščiais prie vidinių putų polistirolo pusių. Naudojamas baltas audinys, medžiagos pluoštas – poliesteris, sintetinis pluoštas, likra. Siluetas oro baliono formos. 16 šviesos diodų įmontuota į PVC plastiką, kuris pritvirtintas medvarščiais prie viršutinės dalies apatinės plokštumos. Grafika ant audinio, aplink apatinę kostiumo detalę išpieštas juodai baltas metras centimetrais (3m), o besibaigiant pieštam centimetrui prikonstruota tikro metro atkarpa. Grafikas atlikta rankiniu būdu, naudojant juodus tekstilinius dažus.

Šio modelio eksploatacijos laikas priklauso nuo medžiagų ir detalių kokybės, sudėties ir tinkamos priežiūros. Naudojamas audinys mažai pralaidus orui, konstrukcinės siūlės tvirtos.

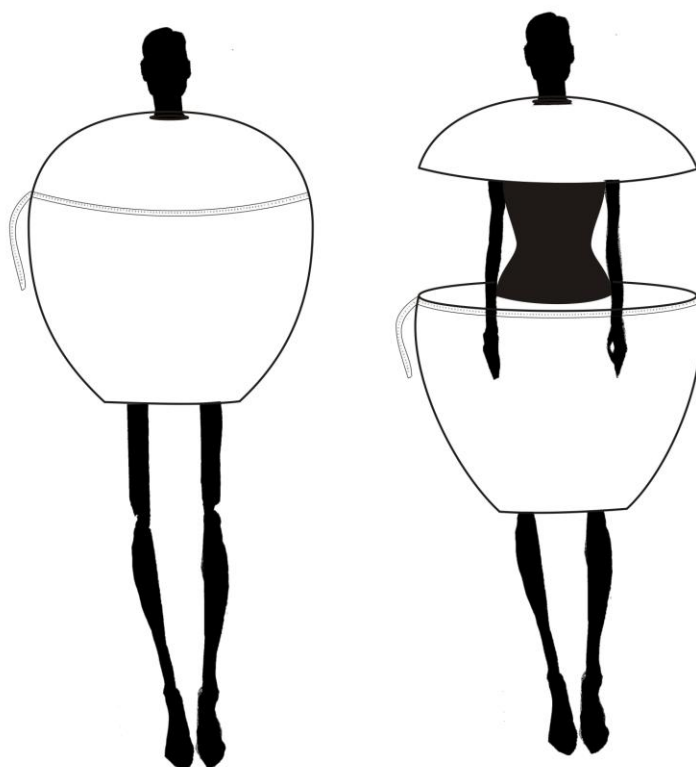
Panaudota:

- 0,9000 m³ putų polistirolo ESP 150 (M-25) 50*1000*1000mm.
- 10 m balto audinio, medžiagos pluoštas – poliesteris, sintetinis pluoštas, likra.
- Klėjai "TITAN S", (STYROLEP) - 0,5 l. Universalūs, polimeriniai, atsparūs šalčiui klėjai.
- Akriliniai gruntiniai dažai VIVACOLOR „UNIPLAST“ 0,9l.
- Poliesteriniai siuvimo siūlai G-STRONG, storis 40S/2, kiekis ritėje (jardais): 1000 (5vnt).
- KömaTex baltas putintas lakštinis PVC su matiniu paviršiumi 0,3 mm, 1m²

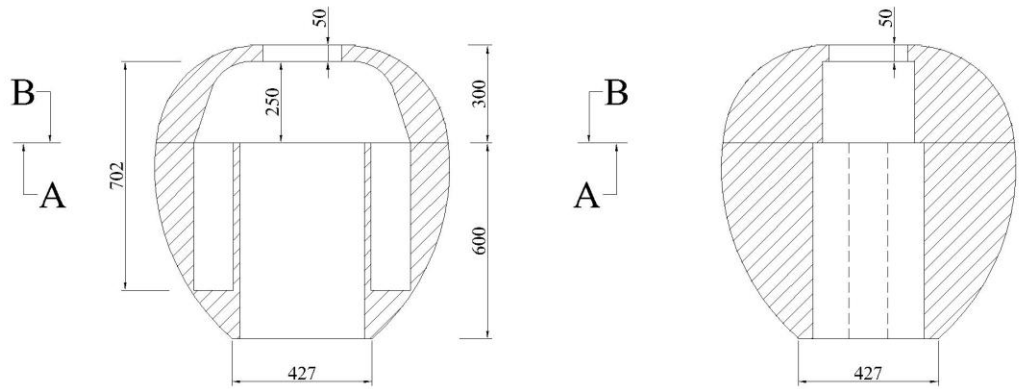
Pagaminta, įmontuota:

- Pakėlimo- nuleidimo karkasas (2 vnt.).
- Ašis su sriegiu (2 vnt.).
- varikliai 14,4 W 550 RPM (2 vnt.).
- Šviesos diodai LED (16 vnt.).
- Pakraunami akumulatoriai (2 vnt.).
- Reduktoriai (2 vnt.).
- Elektros mechanizmo ir apšvietimo valdymo modulis (1 vnt.).

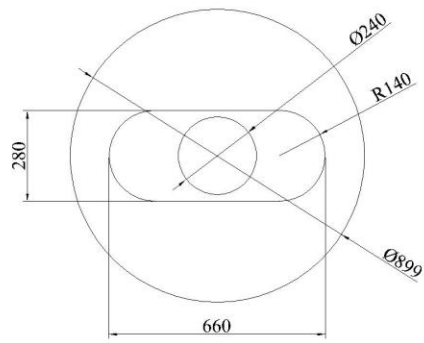
1 modelio eskizai

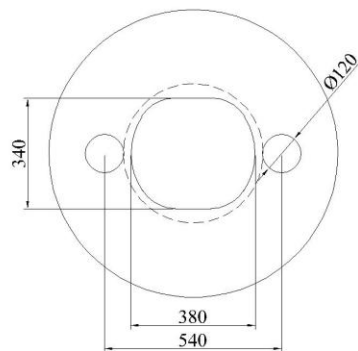
1 modelio techninis brėžinys

Vaizdas-A

Vaizdas-B

Antras modelis: skersmuo 903 mm, bendras h-900 mm. Susideda iš dviejų dalių, viršutinės ir apatinės. Kaklo iškirptė negili, ovalo formos. Kostiumui būdinga sudėtinga konstrukcija: viršutinė kostiumo dalis susideda iš 4 putų polistirolo detalių, apatinė iš 8 detalių. Viršutinėje ir apatinėje detalėje yra 8 įsiuvai. Visos modelio iškirptės apdorotos PVC plastiku ir pritvirtintos medvarščiais prie vidinių putų polistirolo pusių. Naudojamas baltas audinys, medžiagos pluoštas – poliesteris, sintetinis pluoštas, likra. Stačių kampų. 16 Šviesos diodų įmontuota į PVC plastiką, kuris pritvirtintas medvarščiais prie viršutinės dalies apatinės plokštumos. Grafika ant audinio: viršutinės kostiumo detalės centre ties kaklu išpieštas siauras juodas kaklaraištis, apatinėje dalyje jį pratęsia tikras siūtas juodo audinio kaklaraištis. Grafika atlikta rankiniu būdu, naudojant juodus tekstilinius dažus.

Šio modelio eksploatacijos laikas priklauso nuo medžiagų ir detalių kokybės, sudėties ir tinkamos priežiūros. Naudojamas audinys mažai pralaidus orui, konstrukcinės siūlės tvirtos.

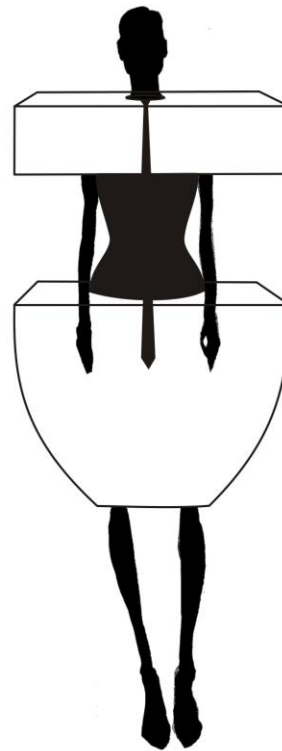
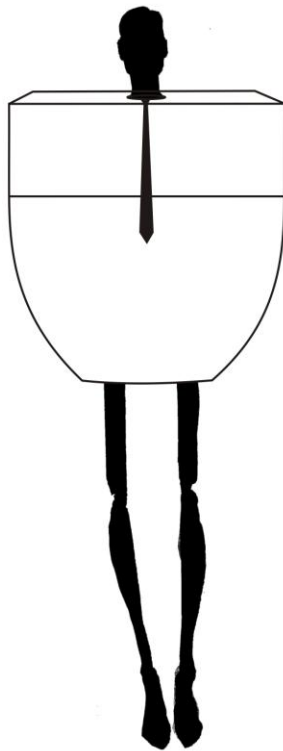
Panaudota:

- 0,4500 m³ putų polistirolo ESP 150 (M-25) 50*1000*1000mm.
- 8 m balto audinio, medžiagos pluoštas – poliesteris, sintetinis pluoštas, likra.
- Klizai "TITAN S", (STYROLEP) - 0,5 l. Universalūs, polimeriniai, atsparūs šalčiui klizai.
- Akriliniai gruntiniai dažai VIVACOLOR „UNIPLAST“ 0,9l.
- Poliesteriniai siuvimo siūlai G-STRONG, storis 40S/2, kiekis ritėje (jardais): 1000 (5vnt).
- KōmaTex baltas putintas lakštinis PVC su matiniu paviršiumi 0,3 mm, 1m²

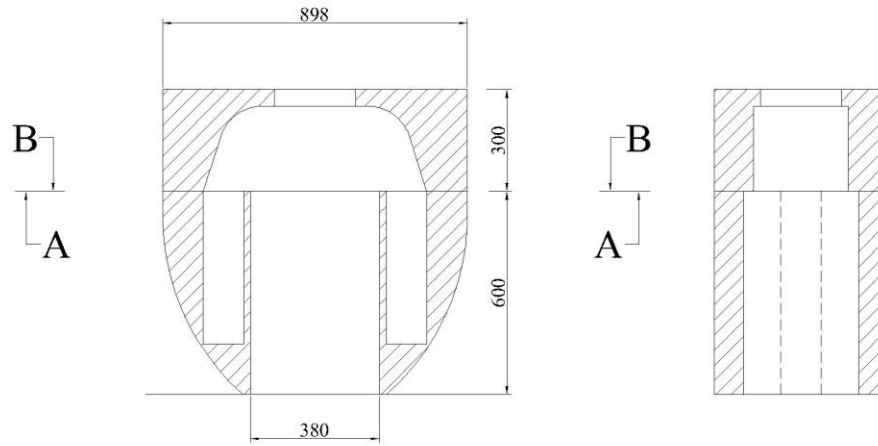
Pagaminta, įmontuota:

- Pakėlimo- nuleidimo karkasas (2 vnt.).
- Ašis su sriegiu (2 vnt.).
- varikliai 14,4 W 550 RPM (2 vnt.).
- Šviesos diodai LED (16 vnt.).
- Pakraunami akumulatoriai (2 vnt.).
- Reduktoriai (2 vnt.).
- Elektros mechanizmo ir apšvietimo valdymo modulis (1 vnt.).

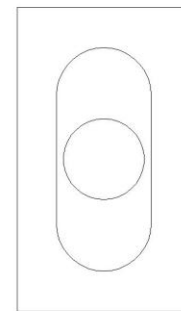
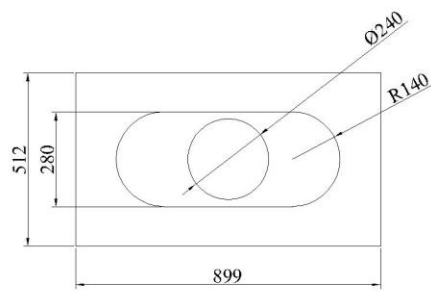
2 modelio eskizai

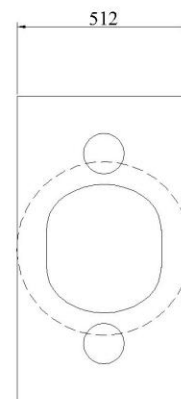
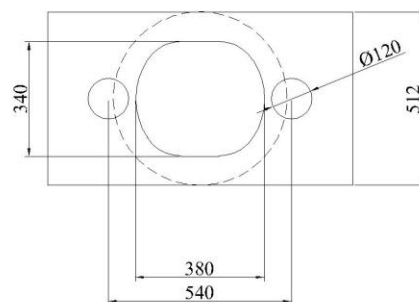
2 modelio techninis brėžinys

Vaizdas-A

Vaizdas-B

Trečias modelis: 512mm,903 mm, bendras h-900 mm. Susideda iš dviejų dalių, viršutinės ir apatinės. Kaklo iškirptė negili, ovalo formos. Kostiumui būdinga sudėtinga konstrukcija: viršutinė kostiumo dalis susideda iš 4 putų polistirolo detalių, apatinė iš 8 detalių. Viršutinėje ir apatinėje detalėje yra 8 įsiuvai. Visos modelio iškirptės apdorotos PVC plastiku ir pritvirtintos medvarščiais prie vidinių putų polistirolo pusių. Naudojamas baltas audinys, medžiagos pluoštas – poliesteris, sintetinis pluoštas, likra. Stačių kampų. 16 Šviesos diodų įmontuota į PVC plastiką, kuris pritvirtintas medvarščiais prie viršutinės dalies apatinės plokštumos. Grafika ant audinio: viršutinės kostiumo detalės centre ties kaklu išpiesšta drabužių pakaba, o tos pačios dalies šone pritvirtinta realios drabužių pakabos detalė. Grafika atlikta rankiniu būdu, naudojant juodus tekstilinius dažus.

Šio modelio eksploatacijos laikas priklauso nuo medžiagų ir detalių kokybės, sudėties ir tinkamos priežiūros. Naudojamas audinys mažai pralaidus orui, konstrukcinės siūlės tvirtos.

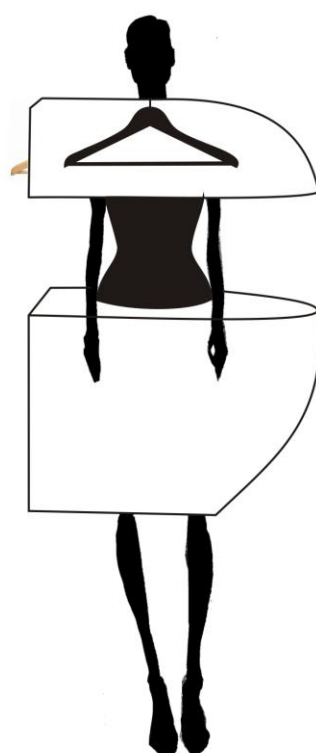
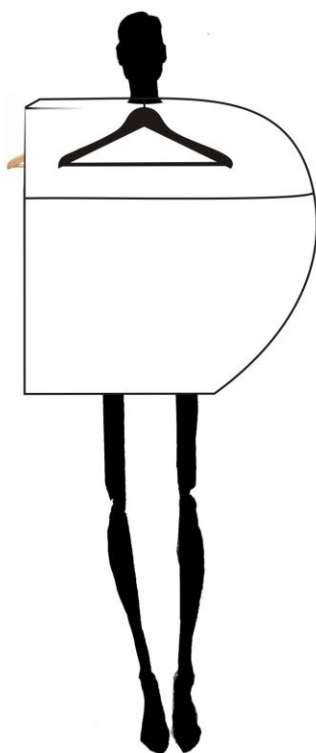
Panaudota:

- 0,4500 m³ putų polistirolo ESP 150 (M-25) 50*1000*1000mm.
- 8 m balto audinio, medžiagos pluoštas – poliesteris, sintetinis pluoštas, likra.
- Klijai "TITAN S", (STYROLEP) - 0,5 l. Universalūs, polimeriniai, atsparūs šalčiui klijai.
- Akriliniai gruntiniai dažai VIVACOLOR „UNIPLAST“ 0,9l.
- Poliesteriniai siuvimo siūlai G-STRONG, storis 40S/2, kiekis ritėje (jardais): 1000 (5vnt).
- KōmaTex baltas putintas lakštinis PVC su matiniu paviršiumi 0,3 mm, 1m²

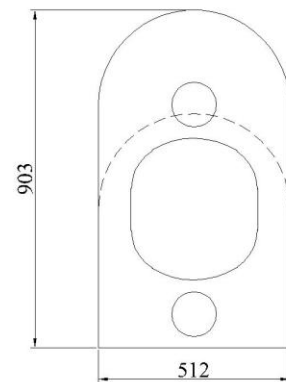
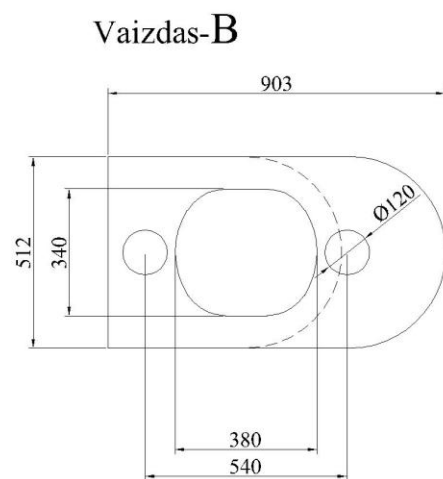
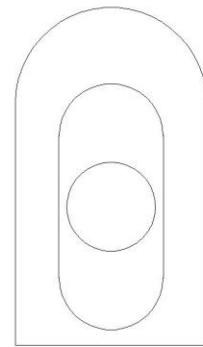
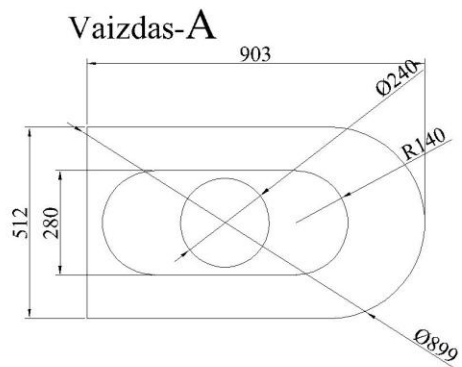
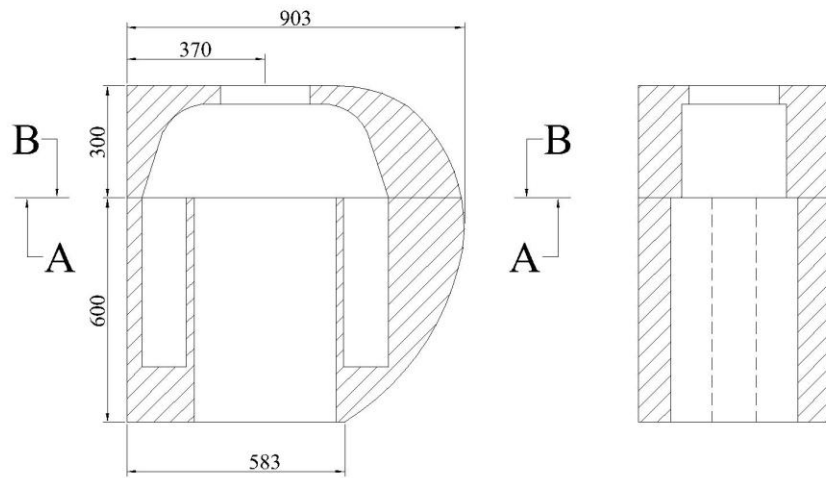
Pagaminta, įmontuota:

- Pakėlimo- nuleidimo karkasas (2 vnt.).
- Ašis su sriegiu (2 vnt.).
- varikliai 14,4 W 550 RPM (2 vnt.).
- Šviesos diodai LED (16 vnt.).
- Pakraunami akumuliatoriai (2 vnt.).
- Reduktoriai (2 vnt.).
- Elektros mechanizmo ir apšvietimo valdymo modulis (1 vnt.).

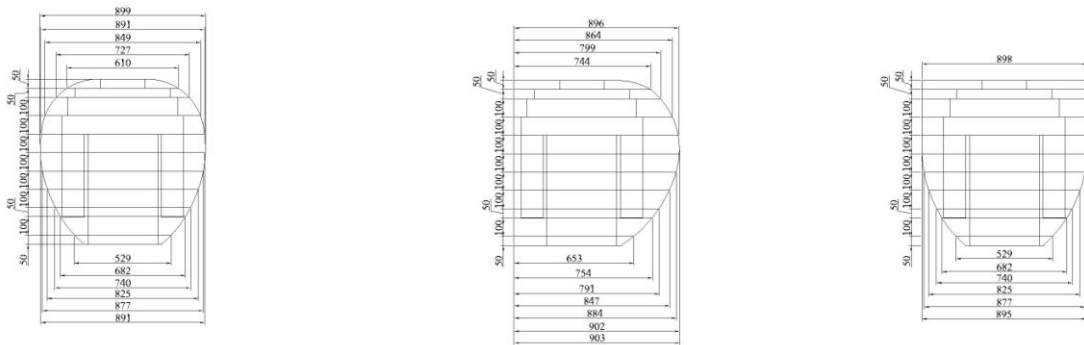
3 modelio eskizai

3 modelio techninis brėžinys

Putų polistirolu pjaustymo schema

4.2.1.1. Modelių- manekenių kūno sudėties analizė ir charakteristika

Modeliai- nesvarbu kokio tipo moterys, kadangi pristatymo metu jos bus aprengtos taip, kad jų kūnai bus uždengti 100%, labai svarbus jų ūgis, 176-178 cm visos trys merginos. Pagrindiniai reikalavimai, kūno matmenys: ūgis, pečių plotis, krūtinės apimtis, liemens apimtis, klubų apimtis. Modeliai priklauso normaliam kūno sudėjimo tipui nes jų figūros yra su tolygiai paskirstytu riebalų sluoksniu . Pilvo forma yra plokščia, o nugaros išsilinkimas – vidutinis. Nugarą yra normalaus išgaubimo su nedideliais menčių kauburėliais. Modelių matmenys: krūtinės apimtis nuo 85 iki 90 cm, liemens apimtis 65-70 cm, klubų apimtis 90 cm, pečių apimtis labai svarbi- 96cm, gali būti 1 cm paklaida.

4.2.1.2. Pagrindiniai duomenys, reikalingi drabužio konstravimui

Pagrindiniai duomenys reikalingi gaminio konstravimui yra figūros matai ir priedai laisvumui.

Individualiai siuvant drabužius konkrečios figūros matmenys gaunami matuojant tam tikrą figūrą. Matuojamos tos vietos, kurias apgula drabužis. Reikia griežtai laikytis matavimo technikos.

Matuojamasis turi stovėti tiesiai, neįsitempęs, t.y. jo stovėseną turi būti įprastinė. Įprastas ir kvėpavimas. Galva laikoma tiesiai, rankos turi būti nuleistos, pirštai ištiesti. Kojos per kelius ištiestos, kulnai suglausti, atstumas tarp kojų pirštų 15-20 cm. Figūra matuojama nusiavus batus. Matuojama dešinė figūros pusė. Šiuo atveju aš pasirinkau lankinį figūros matavimo būdą, nes išmatavau išilgai ir skersai žmogaus kūno paviršių. Išilginiai matmenys – ilgiai, atstumai ir lankai, nurodo atskirų kūno dalių ilgius; aukščiai; skersiniai matmenys – apimtis, pločiai ir lankai, nurodo atskirų liemens dalių pločius .[5.;18.;19;20.]

Mano projektuojamiems darbužiams reikalingi matai yra šie: Ū, A.p.t.n., A.p.t.p., Kr.a., Paž.g., Įž.p.a., N.pl., P.l., R.i., P.ap., R.š.ap., Kl.ap., Įž.p.ap. Pusiniai matai: Ka.ap., Kr.I.ap., Kr.II.ap., Kr.III.ap., L.ap., Kr.ap., Kr.pl., N.pl.

4.2.1.3. Figūros matai [5.]

Eil. Nr.	Matuojamas vietos pavadinimas	Žymėjimas	Matas, cm
1.	Ūgis	Ū	1,76
2.	Kaklo apimtis	Ka.ap.	18,5
3.	Krūtinės pirmas apimtis	Kr.I.ap.	43,2
4.	Krūtinės antras apimtis	Kr.II.ap.	47,5
5.	Krūtinės trečios apimtis	Kr.III.ap.	44,0
6.	Liemens apimtis	L.ap.	35
7.	Klubų apimtis	Kl.ap.	45
8.	Krūties plotis	Kr.pl.	17,0
9.	Atstumas nuo liemens linijos nugaroje iki projektuojamos perpetės siūlės aukščiausio taško	A.p.t.n.	45,0
10.	Atstumas priekyje nuo projektuojamos perpetės siūlės aukščiausio taško	A.p.t.p.	45,2
11.	Krūtinės aukštis	Kr.a.	25,4
12.	Atstumas nuo projektuojamos perpetės siūlės aukščiausio taško ties kaklo pagrindu iki pažasčių įdubų užpakalinių kampų nugaroje	Paž.g.	22,8
13.	Įžambus peties aukštis	Įž.p.a.	45,0
14.	Nugaros plotis	N.pl.	17,3
15.	Švarko ilgis	D.i.	104,0
16.	Kelnių ilgis	D.i.	108,0
17.	Peties nuožulnumo plotis	P.pl.	13,5
18.	Peties (žasto) apimtis	P.ap.	60,0

19.	Rankovės ilgis	R.i.	60,0
20.	Riešo apimtis	R.š.ap.	17,0
21.	Atstumas nuo liemens linijos iš šono iki grindų	A.l.š.g.	115,2
22.	Atstumas nuo liemens linijos iš priekio iki grindų	A.l.p.g.	112,6
23.	Atstumas nuo liemens linijos iš nugaros iki grindų	A.l.n.g.	112,6
24.	Kelio apimtis	Ke.ap	37,5
25.	Krūtinės antras plotis	Kr II pl	37,0
26.	Ižambus peties aukštis priekyje	Iž.p.auk.	24,0
27.	Atstumas tarp krūtinės centrų	Kr.c	20,5

4.2.1.4. Audinio kiekio nustatymas

Racionalus iškarpų išdėstymas – suprantamas kaip taupus išdėstymas, kai konkrečiam gaminiui sunaudojama mažiausiai medžiagos.

Teisingas iškarpų išdėstymas reiškia kad iškarpos išdėstytos ant medžiagos atsižvelgiant į medžiagos raštą ir kitus parametrus bei tekstilinius defektus, neviršijant nukrypimų nuo matmenų krypties. Tarp iškarpų likusios atraizos – tai medžiagos atraizos, kurios susidaro tarpuose tarp iškarpų, jas galima panaudoti drabužio smulkioms detalėms. [5.;18.]

Juodas poliesterio audinys- 10 metrų; baltas poliesterio audinys- 25 metrai.

4.2.1.5. Priedų laisvumui parinkimas

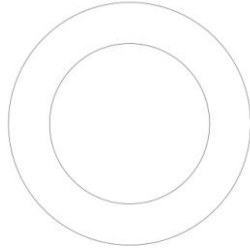
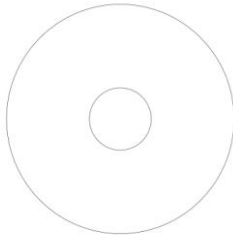

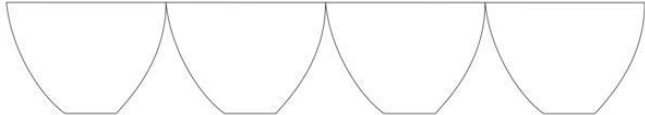
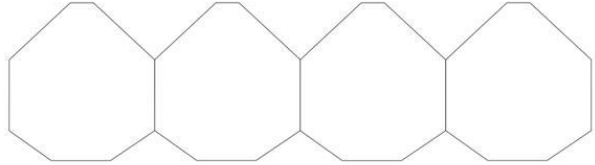
Dydžiui, kuriais drabužio išmatavimai viršija atitinkamus figūros išmatavimus, bus priedai laisvumui. Nes tarp kūno paviršiaus ir drabužio yra oro tarpas. Jis reikalingas tam, kad žmogus galėtų laisvai kvėpuoti, judėti, būtų išlaikyta siluetinė drabužio forma. Kai oro tarpas didelis – drabužis tiesaus ar plėtėjančio silueto, kai mažas – priglusio silueto; kai vidutinis – pusiau priglusio silueto. [5.;18.]

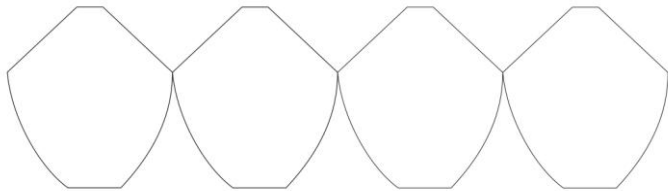
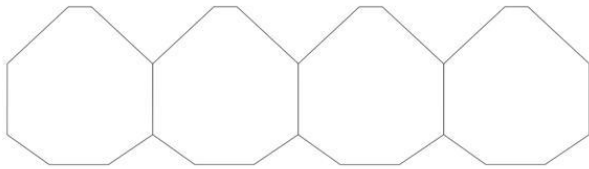
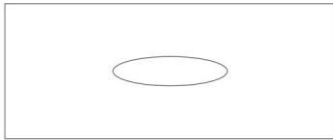
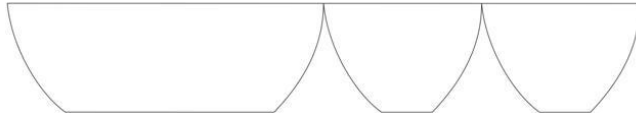
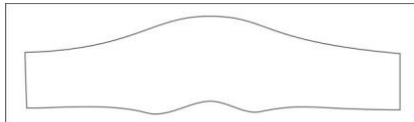
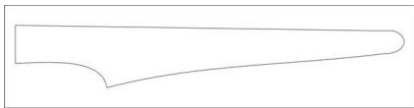

4.2.1.6. Užlaidos iškarpose [19;20.]

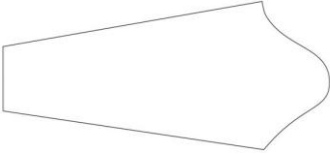
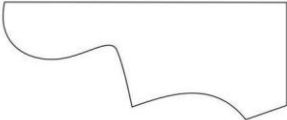
Eil. Nr.	Užlaidos pavadinimas	Užlaidos dydis cm
Nugara, priekis		
1.	Nugaros vidurio siūlė	2,0
2.	Priekaklio kraštas	1,0

3.	Pečių siūlė	3,0
4.	Pažasties kraštai	2,0
5.	Šoninė siūlė	2,0
6.	Apačios palenkimas	4,0
7.	Modelinės linijos	2,0
8.	Priekio kraštas	0,7
9.	Liemens siūlė	2,0
10.	Juosmeniui	2,0

4.2.1.7. Kinetinio šviesos kostiumo „Įelektrinta“ detalių charakteristika

Eil. Nr.	Detalės pavadinimas	Detalės eskizas	Detalių kiekis
1.	Pirmo modelio viršutinės dalies apačios detalė		1
2.	Pirmo modelio viršutinės dalies viršaus detalė		1
3.	Pirmo modelio viršutinės dalies šoninė detalė		1
4.	Pirmo modelio apatinės dalies detalė		1
5.	Antro modelio viršutinės dalies detalė		1

6.	Antro modelio apatinės dalies detalė		1
7.	Trečio modelio viršutinės dalies detalė		1
8.	Trečio modelio apatinės dalies viršaus detalė		1
9.	Trečio modelio apatinės dalies detalė		1
10.	Diržo detalė		3
11.	Timpų detalė		
11.	Triko priekinė detalė		3
12.	Triko galinė detalė		3

13.	Rankovės detalė		6
14.	Triko viršutinės dalies detalė		6

4.3. Medžiagos

4.3.1. Medžiagų parinkimas

Parinkdama medžiagą sukurtoms suknelėms pirmiausia ieškojau man reikalingos baltos spalvos. Storo, laba elastingo audinio, reikalingo išgauti siuvinio formoms. Buvo sudėtinga rasti tokį audinį, nes mūsų šalyje audinių asortimentas nėra didelis. Po ilgų ieškojimų jį radau, kilmės šalis-Kinija.

Tam, kad įvardinti pagrindines medžiagos savybes pirmiausia reikia išsiaiškinti tos medžiagos pluoštinę sudėtį, nes parduotuvėse dažniausiai nebūna tikslios medžiagų sudėties informacijos. Lietuvoje audinių sudėtis nustatinėja Lietuvos tekstilės institutas, KTU Tekstilės technologijos katedra ir Aprangos ir polimerinių gaminių technologijos katedra, tačiau pavieniai, smulkūs užsakymai labai brangiai kainuoja. Naudodamasi žemiau aprašyta pluoštų ir audinių pažinimo informacija ir tam tikromis taisyklėmis pati nustačiau pasirinkto audinio sudėtį.[9,10,11]

4.3.2. Pluoštų ir audinių pažinimas

Parinkant siuvinių drėgminio - šiluminio apdorojimo (laidymo, presavimo) parametrus, taip pat sudarant siuvimo metodiką, būtina žinoti medžiagos žaliavos sudėtį. Ją galima nustatyti trim būdais: apžiūrint pro mikroskopą, deginant ir veikiant cheminiais reagentais. Tiksliausiai (ne tik kokybiškai, bet ir kiekybiškai) žaliavos sudėtis nustatoma, panaudojus visus tris būdus, tačiau dažnai užtenka mikroskopinio vaizdo ir deginimo.

Stebint pluoštų degimą, reikia nustatyti: greitai ar lėtai dega pluoštas liepsnoje, dega ar lydosi, ar tebedega išimtas iš liepsnos, kokį kvapą skleidžia degdamas ir kas lieka sudegus. Negalima deginti audinio gabaliuko. Reikia ištraukti siūlus (atskirai ataudus ir metmenis) ir deginti siūlų pluoštelį, laikant jį horizontalioje padėtyje. Pluoštelį iš pradžių prinešti prie žvakės liepsnos, o jau ėmus degti, greitai ištraukti ir stebėti degimą.

Vilna dega nedidele blykčiojančia liepsna ir skleidžia specifinį degančios vilnos kvapą. Išnešus iš liepsnos iš pradžių dega toliau, o po to užgęsta. Lieka siūlo formos juodas trapus angliukas, lengvai susitrinąs tarp pirštų.

Šilkas taip pat dega nedidele blykčiojančia liepsna ir skleidžia degančių plaukų kvapą. Išnešus iš liepsnos iš pradžių dega toliau, o po to užgęsta. Lieka juodas trapus rutuliukas, lengvai susitrinąs tarp pirštų.

Natūralieji ir dirbtiniai celiulioziniai pluoštai dega greitai, tebedega išimti iš liepsnos, skleidžia degančio popieriaus kvapą, o jiems sudegus, lieka nedaug šviesių, lengvai byrančių pelenų (linai, medvilnė, viskozė).

Acetatiniai ir triacetatiniai pluoštai dega greitai. Sudegus lieka tamsiai rudas kietas rutuliukas, skleidžias aštrų acto rūgšties kvapą.

Sintetiniai pluoštai degdami lydosi, o išimti iš liepsnos nustoja degti. Lieka kieta susilydžiusi masė, kurios spalva ir forma priklauso nuo pluošto cheminės sudėties.

Deginant iš audinio ištrauktus siūlus, kartais šiek tiek įtakos turi audinio apdaila (apretai, dažai). Jeigu siūlai sudaryti iš skirtingų pluoštų mišinio, tenka pastebėti skirtingus jų degimo požymius.

Mano pasirinktos medžiagos pluoštas – poliesteris, sintetinis pluoštas. Jos eksploatacinės savybės yra neblogos, nes medžiaga mažai traukiasi, glamžosi, ilgai išlaiko savo savybės ir nėra labai brangi. Šios medžiagos slidumas ir prakertamumas – mažas, kritumas – vidutinis. [9,10,11]

4.3.3. Poliesteris

Charakteristika:

- Stiprus.
- Minkštas.
- Nesitraukia ir netįsta.
- Skalbiamas arba sausai valomas.
- Greitai džiūsta.
- Elastingas, nesiglamžo, puikiai išlaiko klostes (jei jos termiškai apdorotos).
- Atsparus dilimui.
- Atsparus daugumai chemikalų.

- Kadangi mažai absorbuoja drėgmę, dėmių valymas gali sukelti problemų.
- Statinis elektrinimasis ir pilingavimas sukelia problemų.

Pagrindinės naudojimo sritys:

- Drabužiams- visiems pagrindinių formų drabužiams, suknelėms, palaidinėms, švarkams, sportiniams drabužiams, kostiumams ir atskiroms jo dalims, marškiniams, lietpalčiams, moteriškiems baltiniams, vaikų drabužiams.
- Namų aplinkoje - užuolaidoms, drapiruotėms, grindų patiesalams, pluoštų užpildams, baldų apmušalams, patalynei.[9,10,11]

4.3.4. Priežiūros būdai

Žaliava	Skalbimas	Lyginimas	Cheminis valymas	Džiovinimas
Poliesteris (PES)	40	••	P	•

Paaiškinimai:

- - lygintuvo pagrindo aukščiausia temperatūra 150°
 - mechaniškai džiovinanti galima. Džiovinimas žemesnėje negu aplinkos temperatūroje

P – Cheminis valymas tetrachloretilenu, monoflortnichlormetanu ir reikiamais tirpikliais su simbolių F [2122.]

4.4. Tekstilės marginimas

4.4.1. Terminės plėvelės

Įvairių spalvų bei paviršių plėvelės, skirtos tekstilės medžiagų, gaminių ženklinimui ir dekoravimui termopresu.

Poli Flock ST

Išskirtinai dekoratyvi terminė plėvelė, charakteringu „pūkuotu“ paviršiumi. Ypač naudinga reprezentacinių tekstilės gaminių dekoravimui. Netinkama nailonui ir audiniams su vandeniui atsparia impregnacija.

Poli Flock 5901

Plėvelė, "pūkuotu" paviršiumi, skirta sublimaciniam marginimui ir klijavimui ant tekstilės bei jos gaminių.

Poli Flex Premium

Spalvota, matinio paviršiaus poliuretano plėvelė tekstilės ir jos gaminių marginimui. Klijuojama termopresu ant medvilnės, poliesterio/medvilnės, poliesterio/akrilo mišinių.

Poli Flex Nylon 4800

Spalvota, matinio paviršiaus poliuretano plėvelė, klijuojama termopresu ant nailoninių ir impregnuotų tekstilės gaminių.

Poli Flex Jet 4600

Balta arba skaidri plėvelė skaitmeniniam spausdinimui. Klijuojama termopresu ant medvilnės, poliesterio/medvilnės, poliesterio/akrilo mišinių.

Poli Flex Image

Spalvota plėvelė su įvairiais paviršiaus efektais, skirta tekstilės ir jos gaminių marginimui. Klijuojama termopresu ant medvilnės, poliesterio/medvilnės, poliesterio/akrilo mišinių.

Poli Flex Fashion

Spalvotos plėvelės su madingo dizaino paviršiais, skirtos tekstilės ir jos gaminių marginimui. Klijuojamos termopresu ant medvilnės, poliesterio/medvilnės, poliesterio/akrilo mišinių.

Poli Tack

Speciali karščiui atspari transportinė plėvelė, skirta aplikacijoms iš Poli Flex/Flock medžiagų perkelti ant audinio.

4.4.2 . Kinetinių šviesos kostiumų „Elektrinta“ dekoravimas

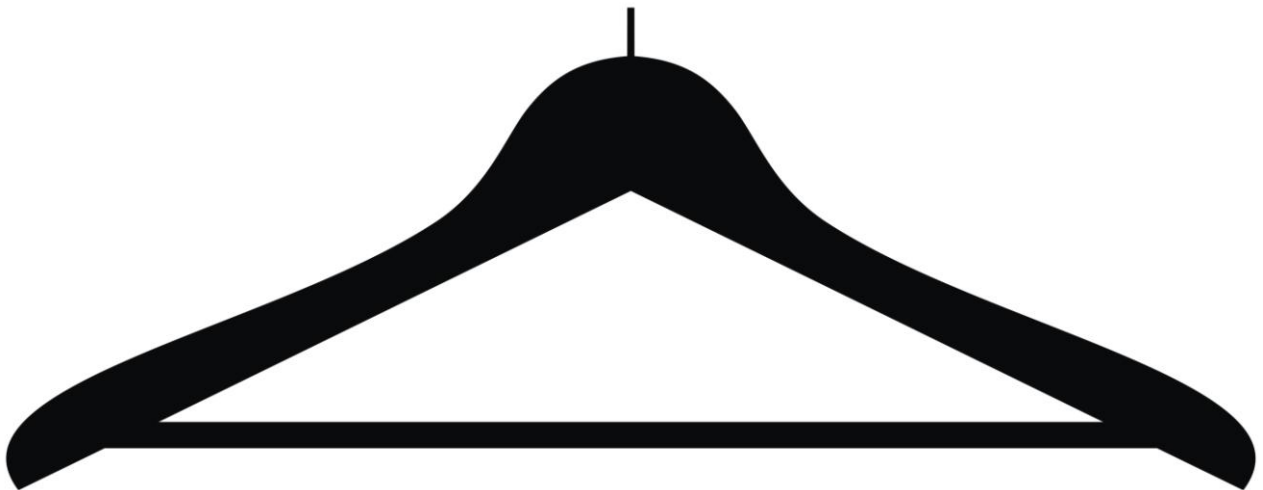
1 modelis, centimetrai, milimetrai 25x3200 mm

1	51	101	151	201	251
2	52	102	152	202	252
3	53	103	153	203	253
4	54	104	154	204	254
5	55	105	155	205	255
6	56	106	156	206	256
7	57	107	157	207	257
8	58	108	158	208	258
9	59	109	159	209	259
10	60	110	160	210	260
11	61	111	161	211	261
12	62	112	162	212	262
13	63	113	163	213	263
14	64	114	164	214	264
15	65	115	165	215	265
16	66	116	166	216	266
17	67	117	167	217	267
18	68	118	168	218	268
19	69	119	169	219	269
20	70	120	170	220	270
21	71	121	171	221	271
22	72	122	172	222	272
23	73	123	173	223	273
24	74	124	174	224	274
25	75	125	175	225	275
26	76	126	176	226	276
27	77	127	177	227	277
28	78	128	178	228	278
29	79	129	179	229	279
30	80	130	180	230	280
31	81	131	181	231	281
32	82	132	182	232	282
33	83	133	183	233	283
34	84	134	184	234	284
35	85	135	185	235	285
36	86	136	186	236	286
37	87	137	187	237	287
38	88	138	188	238	288
39	89	139	189	239	289
40	90	140	190	240	290
41	91	141	191	241	291
42	92	142	192	242	292
43	93	143	193	243	293
44	94	144	194	244	294
45	95	145	195	245	295
46	96	146	196	246	296
47	97	147	197	247	297
48	98	148	198	248	298
49	99	149	199	249	299
50	100	150	200	250	300

2 modelis, kaklaraištis 45x200 mm

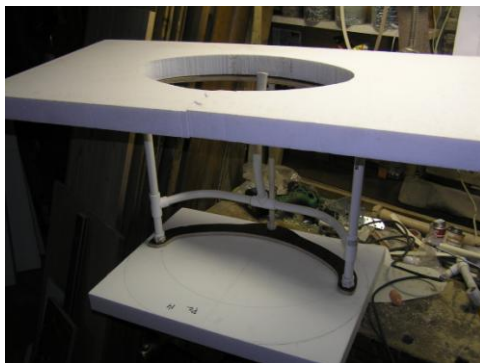

3 modelis, pakaba 450x170 mm

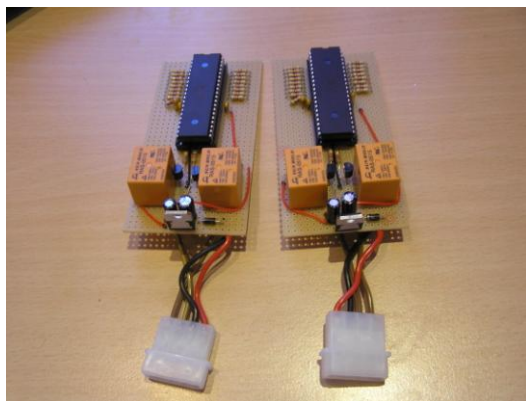
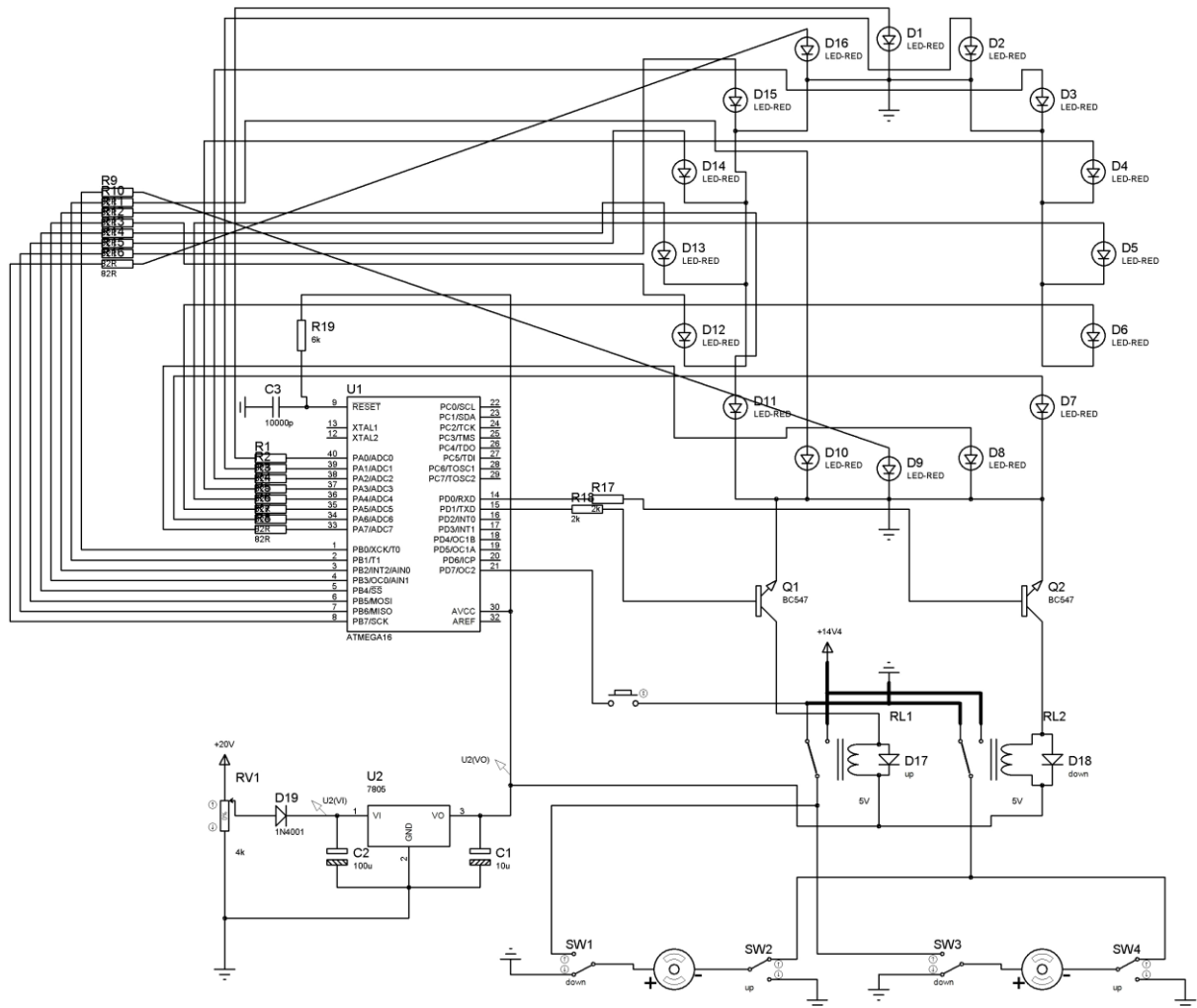
4.5. Pakėlimo- nuleidimo karkasas

Karkasas pagamintas is plastikinių vamzdžių ir medinės plokštės (3vnt.). Iš plastiko formos išgautos kaitinant fenu. Karkasų funkcija- pakelti ir nuleisti kinetinio šviesos kostiumo apatinę dalį.

Pakėlimo- nuleidimo karkasas

4.6. Elektros mechanizmo ir apšvietimo valdymo modulis

Valdymo modulis

4.6.1. Medžiagos ir detalės:

- Šviesos diodai LED 48vnt.
- Mikrojungtukai 12vnt.
- Ledų jungtys 6vnt.
- Fotorezistoriai 3vnt.
- Laidai 6 gyslų 22m.
- Laidai 1 gyslos 18m.
- Laidai 48m.
- Relės SUN HOLD RAS-0515 6vnt.
- Montažinės plokštelės 3vnt.
- Varžos 60vnt.
- Mikroprocesoriai ATMGA 16-16PU 3vnt.
- Lizdai 9vnt.
- Kondencatoriai 12vnt.
- Srovės lygintojai 3vnt.
- Diodai 9vnt.
- Tranzistoriai 6vnt.
- Šviesos diodai, jutikliai 3vnt.
- Karšti klėjai
- Kanifolija
- Lydmetalės

4.7. Video, montažas, fotosesija.

Kinetiniui šviesos kostiumui „Ielektrinta“ sukurtaas video klipas, kuris bus rodomas magistrinio darbo pristatymo metu, kaip intaliacija. Filmavimas ir fotosesija vyko 2010 01 04, vieta PLC TILŽĖ, filmavimo grupė FRESCO (cd pridodamas prieduose), fotografija – EVAFOTO.

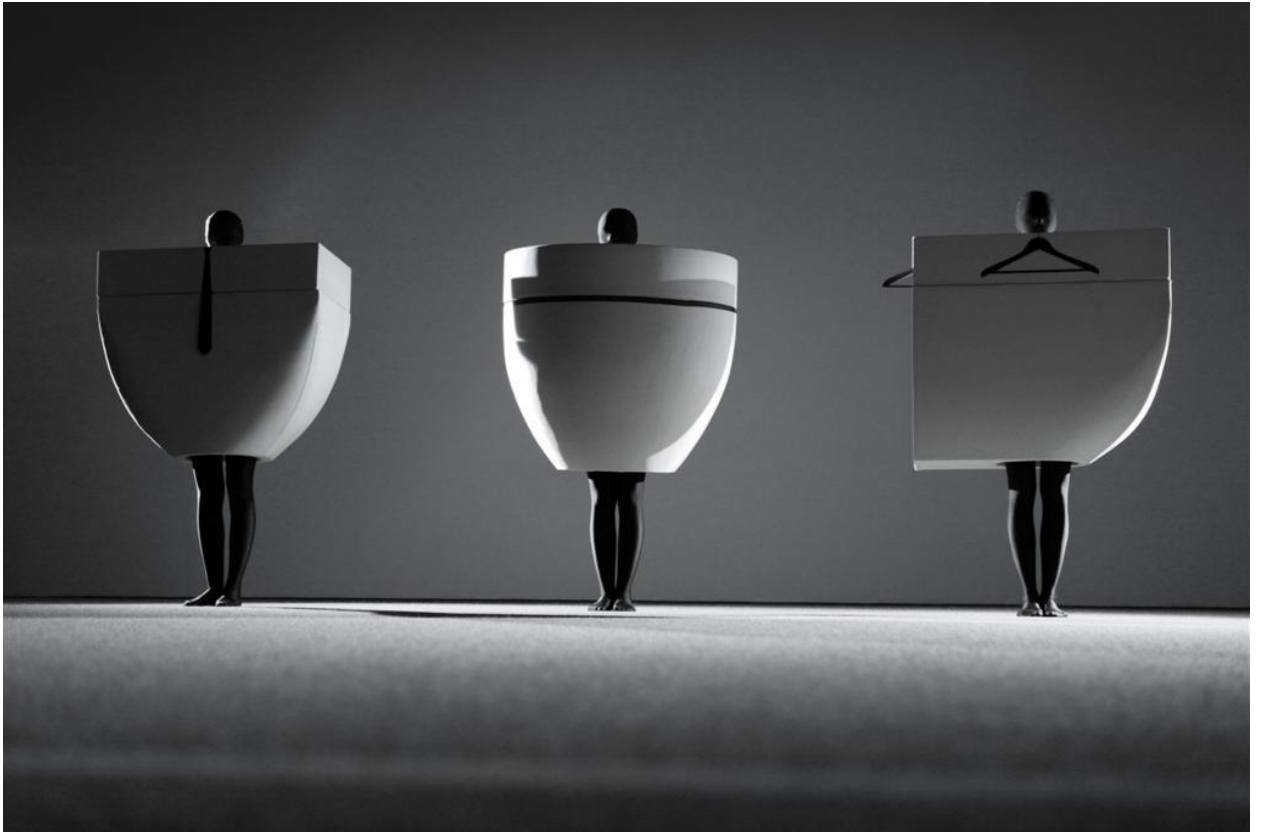

Kinetinis šviesos kostiumas „IELEKTRINTA“ 2010

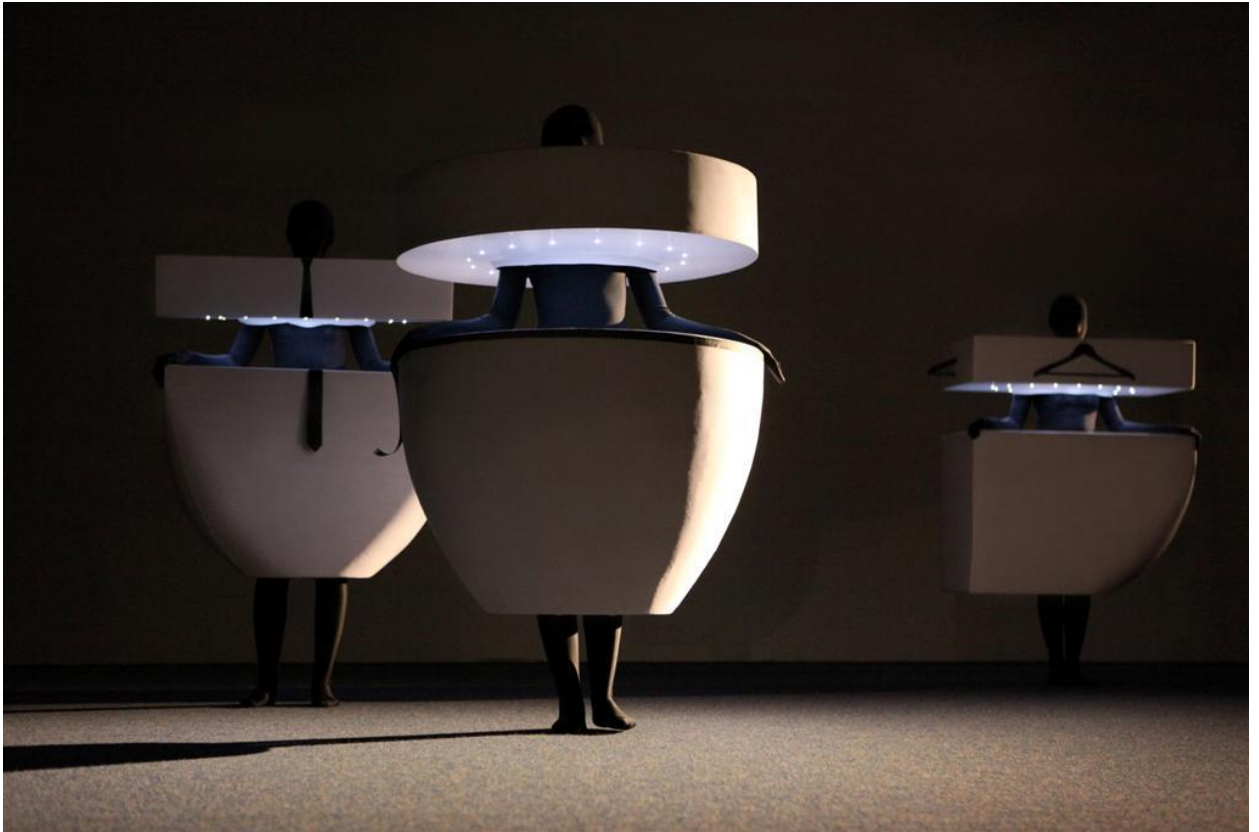
Kinetinis šviesos kostiumas „IELEKTRINTA“ 2010

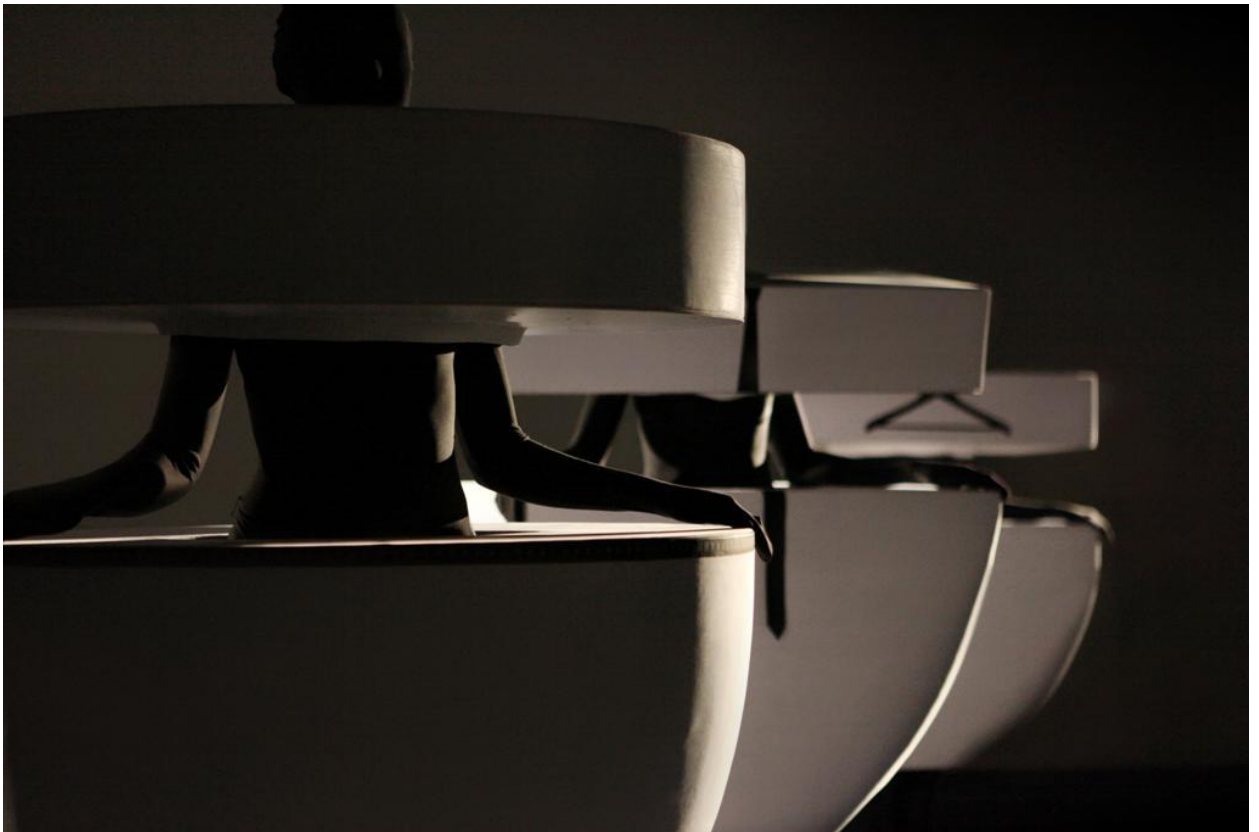

Kinetinis šviesos kostiumas „IELEKTRINTA“ 2010

Kinetinis šviesos kostiumas „JELEKTRINTA“ 2010

Kinetinis šviesos kostiumas „JELEKTRINTA“ 2010

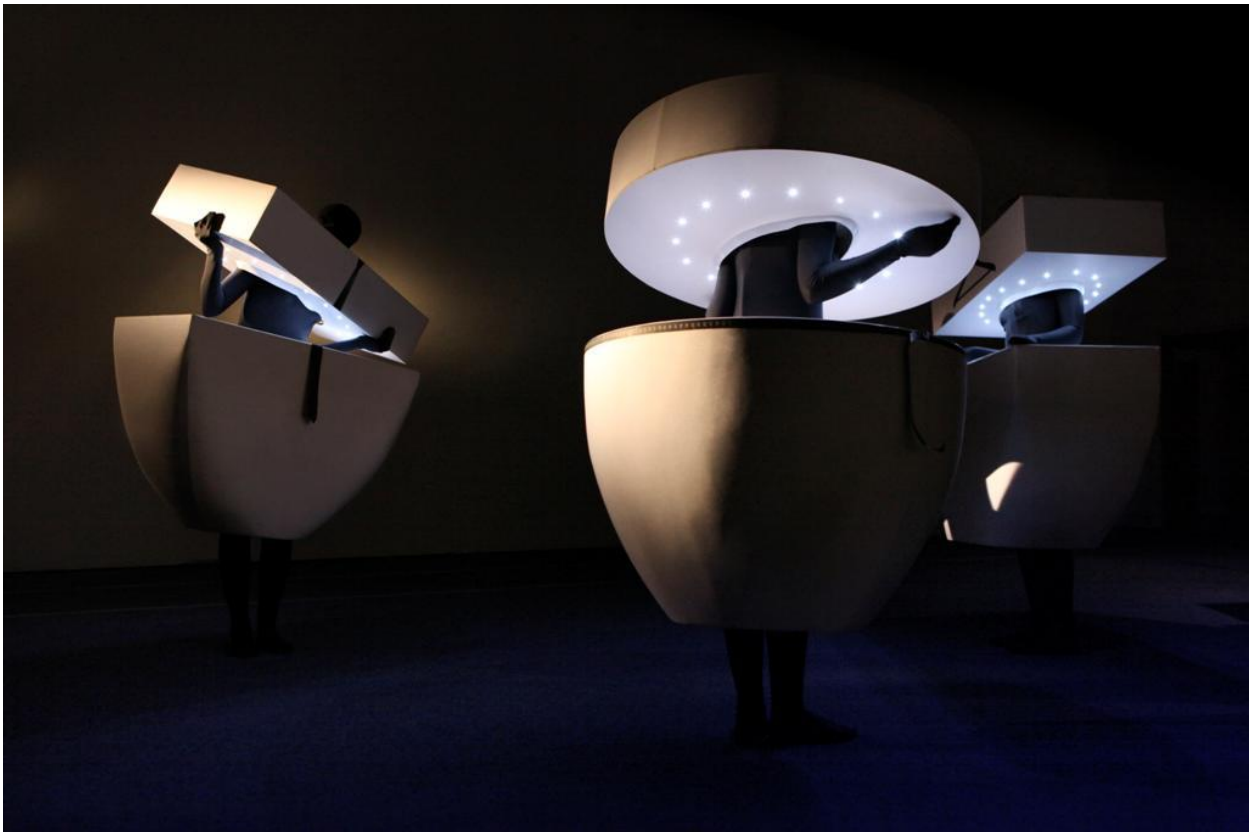

Kinetinis šviesos kostiumas „JELEKTRINTA“ 2010

Kinetinis šviesos kostiumas „IELEKTRINTA“ 2010

4.8. Muzika video instaliacijai

Tokiai video medžiagai labai svarbus yra tinkamas garso takelis. Nuo muzikos labai priklauso vaizdo pateikimas žiūrovui. Po ilgų ieškojimų, bandymų kurti, visai netikėtai išgirdau AVaspo kūrinį „Įelektrinta“, tuomet abejonių neliko. Išgirdusi, nustėrusi klausiausi, nes visi žodžiai labai atitinko mano kostiumus, net sunku patikėti tokiu sutapimu. Įelektrinta, mirksinčios šviesos, voltai, mikroschemos, o elektros laidai tikrai nusieja nugarą.. Teliko gauti oficialų leidimą naudoti AVaspo kūrinį.

4.8.1 AVaspo

AudioVisual Asp of Poetry – AVaspo yra tekstų autorės ir atlikėjos Gabrielės Labanauskaitės bei eksperimentinio garso kūrėjų Aivaro Ruzgo, Antano Dombrovskio ir Vlado Dieninio bendradarbiavimo produktas. Gabrielė - viena ryškiausių jaunų menininkių ir literačių, kurianti sintetinį, apjungiantį poeziją bei audiovizualines išraiškos priemones, meną bei organizuojanti jo renginius, pvz., audiovizualinės poezijos festivalį „Tarp“. Tuo tarpu Aivaras Ruzgas jau ilgą laiką bendradarbiavo su Gabriele ir net kartu išleido albumą *Apelsinai aikštėj apgriuvusioj*. Antanas Dombrovskis - nuolatinis garso meno renginių dalyvis, o Vladas Dieninis - buvęs fusedMarc būgnininkas. Bendras albumo rezultatas gana intriguojantis: *electronic, experimental – acoustic, triphop, psycountry* muzika, persipynusi su saviironiškais socialiniais eilėraščiais ir kartais monotoniško, kartais – netikėtai dainingo Gabrielės balso.

© Dmitrijus Matvejevas, 2006

Labanauskaitė Gabrielė, poetė, prozininkė, dramaturgė, literatūros kritikė, vertėja.

Gimė 1980.12.10 Klaipėdoje.

Baigė Šiaulių Romuvos vidurinę mokyklą, Klaipėdos universitete studijavo lietuvių ir suomių kalbas. 2002 m. penkis mėnesius dramaturgiją ir poeziją studijavo Parmos universiteto (Italija) filosofijos ir literatūros fakultete. Stažavosi Graikijoje. 2005 m. Vilniaus universitete apsigynė literatūros istorijos ir teorijos studijų magistro laipsnį.

Autorės kūryba publikuojama nuo 1992 m., o literatūros kritika – nuo 2003 m. Prieš tai rašiusią literatūros kritiką bei grožinę literatūrą vertusią G. Labanauskaitę dabar vis dažniau galima sutikti teatre ar eksperimentinės poezijos bei multimedijos festivaliuose.

Bibliografija:

Pjesės:

„Skaudžiausia – 2” (režisierius – Benas Šarka), 2005.

„Circus“, 2006.

„Kodėl plaukia debesys“ (skaitymus režisavo Dalia Jokubauskaitė), 2006.

„Kur“ negali būti „kodėl“, 2006.

„pis“ (pjesės eskizą režisavo Balys Latėnas), 2006.

„Žvaigždžių kruša“ (Kauno valstybinis dramos teatras. Rež. Gintaras Varnas. 2007.01.12).

Poezija:

Žodžių žydėjimas: *eilėraščiai / Lietuvos maironiečių draugija / sudarė Sigutė Motiejūnienė*. - Panevėžys: *Panevėžio spauda*, 2001.

Audiovizualinės poezijos kompaktinė plokštelė „Apelsinai aikštėj apgriuvusioj“.

Audiovizualinės poezijos projektas „TARP...“, 2006.

Proza:

Ligoninės priimamasis: *Lietuvos aukštųjų mokyklų studentų kūrybos almanachas / sudarytojos: Inga Migūnaitė, Audinga Peluritytė-Tikuišienė, Rasa Strolytė*. - Vilnius: *Vilniaus universiteto leidykla*, 2002.

Baltija, 2003: *literatūrinis-kultūrinis almanachas / sudarė Rimantas Černiauskas*. - Klaipėda: *Klaipėdos universiteto leidykla*, 2003.

Baltija, 2004: *literatūrinis-kultūrinis almanachas / sudarė Rimantas Černiauskas, Sondra Simanaitienė*. - Klaipėda: *Klaipėdos universiteto leidykla*, 2004.

Literatūros kritika:

Literatūra ir menas: 2003.10.24, Nr.2973; 2005.01.21, Nr.3032; 2005.06.24, Nr.3054; 2005.12.02, Nr.3073; 2005.12.09, Nr.3074.

Šiaurės Atėnai: 2003.11.22, Nr.677; 2004.01.10, Nr.683; 2005.09.24, Nr.766.

tekstai:

<http://www.tekstai.lt/buvo/tekstai/labanaus/index.htm>

<http://www.d5club.com/>

<http://www.myspace.com/apelsinai>

4.8.2. „Nėra okeano“

Nėra okeano tikrai ne pramoginis albumas - jo beveik neįmanoma klausytis valgant virtuvėje ar skaitant knygą. Nes jis reikalauja viso dėmesio. Be abejonų, šio albumo garso takelis - vienas įdomiausių pastaruoju metų sukurtų „kultūros sostinėje“. Daugiausia - *triphop* garsai, atsklidę iš Massive Attack ir Portishead pasaulių (kūrinyje „Mašinos - šaltos mano gėlės“ skamba tarsi negirdėto Portishead kūrinio koveris), kartais - akademiškai šaltos Laurie Anderson ir Brian Eno avangardo pulsacijos, kartais - „Warp“ šeimos verti skaitmeniniai garso varvekliai. „Nėra okeano“ albumo vaizdinė dalis sudaryta iš keturiolikos klipų, sukurtų skirtingų vaizdo menininkų, kurių tarpe yra audiovizualinės poezijos srityje nebepirmąkart pasirodantys Aurelija Maknytė, Virginija Apšegaitė ir Virginijus Malčius.

Gabrielės eilės trikdo jau vien todėl, kad jos lietuviškos. Pasijunti tarsi nuogas, negalėdamas prisidengti dažniausiai *kietai* skambančiais angliškais tekstais. Nors pastarieji daugeliu atvejų būna tiesiog banalybių rinkinys. *Nėra okeano* ir be tekstų, galėtų būti išleistas kaip įdomus eksperimentinės avangardo muzikos albumas, tačiau lietuviška lyrika šiame projekte skamba organiškai bei pripildo muziką įvairiais siužetais. Šiuo atveju galima būtų pasinaudoti *dub* muzikos tradicija ir išleisti kūrinų versijas be vokalo.

Klausantis AVaspo kilo mintis, kad jų kūrybą galima būtų pavadinti „pasakomis suaugusiems“. Tai neskamba taip išdidžiai, kaip „eksperimentinis audiovizualinės poezijos projektas“, tačiau pasaka - priemonė pabėgti nuo realybės į pasaulį, kur viskas įmanoma. Kanalas, leidžiantis bent trumpam prisijungti prie pasaulinio „stogų“ fondo. Viena AVaspo iniciatorių Gabrielė sako, kad albumas skirtas žmonėms, „kurie turi ausis. O jei rimtai - šiuolaikiškai mąstančiam, gana intelektualiam žmogui.“ Be pagrindinių projekto dalyvių prie albumo prisidėjo daug garso ir žodžio skulptorių: a.f.w.i., Domas iš M.I.R. project, Nerijus iš Inculto, Leon Somov, Benas Januševičius ir kt. AVaspo dėkoja „visiems, padėjusiems tikrovę paversti sapnais“.

4.8.3 „Įelektrinta“

„*Įelektrinta*“ – tikras programavimo perlas, industrinė, šalta atmosfera ima viršų prieš poeziją. Tačiau moteriškas poetiškas Gabrielės balsas tokiai muzikai suteikia ypatingo atspalvio, daro ją

patrauklesnę klausytojams ir atveria eksperimentinės muzikos festivalių duris Avaspo kolektyvui. Sutikimas(kopija) naudoti Avaspo kūrinį „Įelektrinta“ Kinetinio šviesos kostiumo „Įelektrinta“ video instaliacijai, pridedamas prieduose.

5. IEŠKOJIMŲ APRAŠYMAS

Projekto įgyvendinimas prasidėjo nuo kinetinių, led suknelių analogų ieškojimo. Pagrindinė mintis, sukurti elektra judantį ir šviečiantį kostiumą – suknelę, kuri keistų formą, skleistų šviesą. Iš daugybės eskizų, atrinkti trys, turintys architektūrinės formos, modeliai. Sugalvota grafika ant suknelių suteikia joms mintį ir išskirtinį išpūdį. Drabužius kuriu ir siuvu 15 metų, todėl sukūriau netradicinę drabužių kolekciją, panaudojant naujausias technologijas, per šešis mokslo metus, dailės ir dizaino specialybės, įgytas žinias. Mano tikslas- sukurti kolekciją, neturinčią analogų Lietuvoje.

5.1. Projekto techninė pusė

Medžiagos ir jų priedai. Pirkti parduotuvėse:

- “Audinių pasaulis”, UAB Šiaulių filialas, J. Basanavičiaus g. 101B, Šiauliai.
- “Tekstilės namai”, UAB Patronėsė, Trakų g. 45, Šiauliai.
- UAB „Verduliai“, Tilžės g. 148-50, Šiauliai.
- UAB “Jupojos statybinės medžiagos“, Sodo g. 26, Šiauliai.
- „Milgreta“ garso ir šviesos studija, Tilžės g. 170, Šiauliai.
- „Lemona“ elektronokos dalys, Tilžės g. 36, Šiauliai.
- UAB Makveža / Prekybos tinklas MOKI – VEŽI, Metalistų g. 3, Šiauliai.
- UAB "Senukų prekybos centras", Pramonės pr. 6, Šiauliai.
- Oracal lipnioji plėvelė UAB, Metalistų g. 8, Šiauliai.

Medžiagų sudėtis. Nustatė Airida Skrickienė, Tomas Škimelis, Zenonas Tomkus.

Audinio kiekio nustatymas. Juodas poliesterio audinys- 10 metrų; baltas poliesterio audinys- 25 metrai; Nustatė Airida Skrickienė.

Iškarpų gamyba. Resursai : Burda 09/2009; 03/2009. Gamino Airida Skrickienė.

Kinetinio šviesos kostiumo „Įelektrinta“ kūrimas, siuvimas. Atliko Airida Skrickienė.

Siuvimo mašinų modeliai:

- Siuvimo mašina „Elna 2130”
- Siuvimo mašina „Elna 3230”
- Overlokas „Elna 344”

Kinetinio šviesos kostiumo „Įelektrinta“ formų, putų polistirolu pjaustymas, pakėlimo-nuleidimo karkasų gaminimas, elektros prietaisų montavimas: Zenonas Tomkus.

Kinetinio šviesos kostiumo „Įelektrinta“ elektrikos darbai, programavimas: Tomas Škimelis.

Filmavimas. Video studija FRESCO, Lietuva, Vilnius (www.fresco.lt) 2010 01 04.

Filmavimo vieta. PLC TILŽĖ, Tilžės g. 225, LT- 76200 Šiauliai (www.siauliutilze.lt) 2010 01 04.

Apšvietimas. Video studija FRESCO, Lietuva, Vilnius (www.fresco.lt) 2010 01 04.

Montažas. Video studija FRESCO, Lietuva, Vilnius (www.fresco.lt) 2010 01 04.

Muzika. Avaspo (AudioVisual Asp of Poetry) NĖRA OKEANO „Įelektrinta“ 2009m.

Fotosesija. EVAFOTO, Vilnius, Lietuva (www.evafoto.lt) 2010 01 04.

Modeliai:

Asta Šiurienė 176 cm.

Vilma Vansavičiūtė, 176 cm.

Justina Vansavičiūtė, 175 cm.

Maketavimas. Maketavimas spaudai Airida Skrickienė.

Garfika ant audinio: plateriavimas UAB Šiaulių popierius, klijavimas Airida Skrickienė.

Magistrinio darbo pristatymas. Režisavo Airida Skrickienė.

6. GAMINIŲ VISUOMENINIS POREIKIS IR JŲ PRITAIKOMUMAS

Apranga - viena iš komunikavimo formų, informacijos perdavėjų kitiems. Patarlė „sutinka pagal išvaizdą, išlydi pagal protą“ įvardina aprangos svarbą. Inovacinė funkcija - viena iš pagrindinių ir labiausiai matomų aprangos funkcijų. Kadangi jos veiksmai pasklidę įvairiose socialinio-ekonominio ir kultūrinio gyvenimo sferose, ji paruošia visuomenę inovacijų priėmimui: įtakoja pramonės produktų atsinaujinimą, technologijų tobulėjimą, meno stilių kaitą. Kiekvienoje visuomenėje ar socialinėje grupėje naujumas yra pasiruošimas inovacijoms. Moderni visuomenė nuolat trokšta naujovių. Apranga egzistuoja kaip konstruktas modernumui išreikšti: politikoje, technologijoje, mene, kultūroje.

Magistro darbo metu sukurtas kinetinis šviesos kostiumas „Įelektrinta“ visuomenėje gali būti pritaikytas, kaip idėjų pasisėmimo objektas dėl naujų aukštų technologijų panaudojimo, neįprasto dizaino, atskirų detalių ir jų siuvimo technologijų.

IŠVADOS

Atliekant šį magistrinį darbą, buvo analizuojama literatūra, renkama įvairi informacija. Baigus darbą galima apibendrinti ir pateikti tam tikras išvadas:

Iš ieškojimų, eskizų buvo rasta ir aprašyta informacija apie kostiumo raidą, klasifikaciją, technologiją, kompoziciją, spalvas, stilių. Rasti analogai ir prototipai, atlikta jų analizė. Aprašytas gaminių visuomeninis poreikis ir jų pritaikomumas, aprašyta kuriamo objekto koncepcija, sukurti ir pagaminti trys kinetiniai šviesos kostiumai, aprašyta darbo eiga, surasti trys modeliai, surežituota, nufilmuota ir sumontuota instaliacija, kuri bus naudojama magistrinio darbo pristatymo metu, atlikta fotosesija.

Atlikdama šią užduotį įgijau patirties ir naujų žinių.

Pasirinkau temą, kuri man yra įdomi ir aktuali. Patobulinau save dizaino srityse. Šis darbas man suteikė daug patirties, naujų idėjų ir minčių.

Magistro darbo temos pagrindas - idėja ir jos vystymas.

SUMMARY

Kinetic light costumes “Electrified“

In this century of new technologies several foreign clothing designers have created lighting and transforming clothes. This is Lucy McRae and her artful costume “Bubelle“. The costume has LED inside, which shines depending upon the level of the excitement of the owner of the dress, Malmö University, Sweden, „Breaking dress“, Hussein Chalatan, Moritz Waldemeyer „Marriage“ dress, Di Mainstone, „Scorpions“ collection, Di Mainstone, "Sharewear" collection, Netherlands designer Stijn Ossevoort created dress „Flare“, which was embroidered by LED bulbs, gaining energy from wind. Inspired by these examples I have created the collection of kinetic light costumes “Electrified“. Models presented in this project of Master's work are of two parts: three kinetic light costumes for women. Forms were made of polyurethane foam. In the frameworks of these dresses the engines were installed which lift up or drop down the lower part of a dress. The lower part of a dress is fastened to the body of a person by a wide 25 cm leather belt with two buckles. This belt is mounted in the framework which is installed in the polyurethane foam. Engines gain electric stream from mounted accumulators; in the upper part of a dress the light-emitting diodes flare in various effects according to the chosen music. The entire course is programmed in the computer micro-schemes, control panels, which are also installed in these dresses. When light-emitting diodes gain some light they simultaneously turn on the programs of all three costumes. Architectural forms, graphics on these dresses and original details responding them give the extraordinary impression for the dresses.

While doing this artistic work various sources of literature had been analyzed and various information had been selected. Costumes were presented by the artistic expression, they transform by changing forms, silhouettes, and light - emitting diodes are flaring in various effects changing illuminations. In the technical draft the clothes for models had been created. Materials and accessories had been selected, and then their composition and quantity had been determined. The forms, lifting-up/lowering-down frameworks had been manufactured, mechanisms and engines had been installed, accumulators and light-emitting diodes charged, control modules had been made and programmed, cuttings had been constructed, and finally forms had been sewed. Graphics on these costumes had been done by using thermal film for textile materials. Tall models had been selected for demonstration and film-shooting. The film-shooting and photo-session had been performed. Video clip had been directed and sound-track had been selected – “AVaspo” song “Electrified”. This clip shall be shown during the presentation of Master’s work as an installation. Collection “Electrified“- is one of my creative experiments, inspired by the interest in the newest trends and technologies of clothing design.

LITERATŪRA

4. Marius Janušauskas, „Mada: istorija, mados žmonės, aktualijos“, Vilnius 2006-144p.: iliustr.
5. Juozas Statkevičius, „Grožio kirtis“, Vilnius 2006- 397p.: iliustr.
6. P. Guzevičiūtė, „Europos kostiumo tūkstantmetis (X-XX a.)“
7. M. Matuškaitė „Apranga XVI-XVIII a.“
8. R. Jegorova, V. Monastyrnaja, „Mokykis siūti“, Kaunas 1990.
9. Titas R., Siuvinių konstravimas II dalis. Mokomoji knyga, - KTU. Technologija, 2002.- 37-49 p.
10. Ignatavičienė A., Drabužių konstravimo pagrindai, I dalis. V.: Leidybos centras, 1996.
11. Masteikaitė V., Drabužių konstravimo pagrindai. Š.: Šiaulių Universiteto leidykla, 2001.
12. Šepetys, Lionginas. „Siluetai ir spalvos“, Vilnius, Vaga, 1973.
13. Watermann, Gisela Zingel, Franziska, „Tavo stilius ir spalva“, iš vokiečių kalbos vertė R. Vilčinskienė, Vilnius, Alma littera, 1995.

INTERNETO ŠALTINIAI

1. www.textilis.lt (Žiūrėta 2008 10 02)
2. www.siuvimas.lt (Žiūrėta 2008 10 10)
3. www.visamada.lt (Žiūrėta 2008 10 10)
4. Prieiga per internetą:
http://209.85.129.132/search?q=cache:sq_n1KcVr20J:mkp.emokykla.lt/ars/Ars2/9h_xx2/kinetinis.htm+KINETINIS+MENAS&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 10 12)
5. Prieiga per internetą:
http://209.85.129.132/search?q=cache:x_5_nfRnRr0J:ziniukai.com/content/view/1713/2/+KINETINIS+MENAS&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt (Žiūrėta 2008 10 12)
6. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:bOpTiPFDYdsJ:www.powerhousemuseum.com/collection/database/%3Firm%3D350418+Hiroaki+Ohya&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 10 20)
7. Prieiga per internetą: <http://209.85.129.132/search?q=cache:-NGt4y66Gq0J:www.japanesestreets.com/fashion-brands/368/ohya+Hiroaki+Ohya&hl=lt&ct=clnk&cd=3&gl=lt> (Žiūrėta 2008 10 20)
8. Prieiga per internetą:
http://www.nytimes.com/slideshow/2007/10/20/world/20071020_JAPAN_SLIDESHOW_index.html (Žiūrėta 2008 11 15)
9. Prieiga per internetą:
http://www.nytimes.com/2007/10/20/world/asia/20japan.html?_r=1&oref=slogin (Žiūrėta 2008 11 15)
10. Prieiga per internetą: <http://gizmodo.com/gadgets/clothing/japanese-anti-rapemugging-dress-transforms-into-vending-machine-disguise-313221.php> (Žiūrėta 2008 10 15)

11. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:y6o8uv8VOtgJ:lucymcrae.net/+Lucy+McRae&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 15)
12. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:DTrZiRcwkrUJ:www.lucymcrae.blogspot.com/+Lucy+McRae&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt>
13. Prieiga per internetą: <http://209.85.129.132/search?q=cache:90xPxJcqtIJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2006/12/lucy-mcraes-tal.php+Lucy+McRae&hl=lt&ct=clnk&cd=3&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 15)
14. Prieiga per internetą:
http://209.85.129.132/search?q=cache:e2LszkJs0DUJ:dvice.com/archives/2007/09/crazy_led_dress_rocks_out_hard.php+Malm%C3%B6+led+dress&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 15)
15. Prieiga per internetą:
http://209.85.129.132/search?q=cache:CCLe_rFLAP8J:www.dezeen.com/2007/11/28/ski-suits-with-solar-powered-lights-by-willy-bogner/+Willy+Bogner+led&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 15)
16. Prieiga per internetą:
http://209.85.129.132/search?q=cache:4rwNtkSDmUAJ:ldmuziejus.mch.mii.lt/Rest_centras/Restauratoriai_Bagdzeviciene.htm+audini%C5%B3+da%C5%BEymas&hl=lt&ct=clnk&cd=3&gl=lt (Žiūrėta 2008 10 20)
17. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:6yVULg9GBjIJ:www.husseinchalayan.com/+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)
18. Prieiga per internetą:
http://209.85.129.132/search?q=cache:gToP_x8MnYYJ:en.wikipedia.org/wiki/H%C3%BCseyin_%C3%87a%C4%9Flayan+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 20)
19. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:c8EXG8zhBg8J:www.designboom.com/contemporary/hc.html+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=4&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)
20. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:6EQ2rEH1o98J:www.designboom.com/eng/interview/chalayan.html+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=5&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)
21. Prieiga per internetą: <http://www.youtube.com/watch?v=lcJVtAWzLic> (Žiūrėta 2008 11 20)
22. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:kr07nR1qy3EJ:www.style.com/fashionshows/review/S2009RTW-HCHALAYA/+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=7&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)
23. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:csEKhIKE5ocJ:www.boingboing.net/2008/10/10/husseinchalaya-and.html+HUSSEIN+CHALAYAN&hl=lt&ct=clnk&cd=9&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 20)
24. Prieiga per internetą:
<http://209.85.129.132/search?q=cache:1cgDSGRleI0J:www.dimainstone.com/+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 22)
25. Prieiga per internetą: <http://209.85.129.132/search?q=cache:VkeBoNf1xTYJ:www.we-make-money-not-art.com/archives/2007/11/-hyperlink-http.php+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 23)

26. Prieiga per internetą: <http://www.youtube.com/watch?v=rQbzgW-hbDg&feature=related> (Žiūrėta 2008 11 23)
27. Prieiga per internetą: http://www.youtube.com/watch?v=4JQI8_D-370&feature=related (Žiūrėta 2008 11 23)
28. Prieiga per internetą: <http://www.youtube.com/watch?v=9XPCdXZ7bxw&feature=related> (Žiūrėta 2008 11 24)
29. Prieiga per internetą: <http://www.youtube.com/watch?v=mVbcVMwI44M&feature=related> (Žiūrėta 2008 11 24)
30. Prieiga per internetą: <http://209.85.129.132/search?q=cache:b9OLWgO2X8MJ:www.talk2myshirt.com/blog/archives/347+Di+Mainstone&hl=lt&ct=clnk&cd=4&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)
31. Prieiga per internetą: http://209.85.129.132/search?q=cache:oMo_aDZ7LZUJ:www.talk2myshirt.com/blog/archives/534+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 24)
32. Prieiga per internetą: <http://209.85.129.132/search?q=cache:hUWNXVX2kZgJ:www.mylot.com/w/blogarticle/830814.aspx+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=2&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)
33. Prieiga per internetą: http://209.85.129.132/search?q=cache:ZWd-IRV_DfcJ:joshspear.com/item/shareware/+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=3&gl=lt (Žiūrėta 2008 11 24)
34. Prieiga per internetą: <http://209.85.129.132/search?q=cache:rzgPaLSiwIMJ:moondial.typepad.com/fashionabletechnology/institutions/+Di+Mainstone+Shareware&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 24)
35. Prieiga per internetą: <http://www.youtube.com/watch?v=7kc41dKjA1c> (Žiūrėta 2008 11 24)
36. Prieiga per internetą: <http://www.youtube.com/watch?v=gseEISuEd74&feature=related> (Žiūrėta 2008 11 24)
37. Prieiga per internetą: <http://209.85.129.132/search?q=cache:W99wfjEB4SkJ:www.heliopolis.lt/lt/LED-sviesos-moduliai+LED+diodai&hl=lt&ct=clnk&cd=6&gl=lt> (Žiūrėta 2008 11 26)
38. Prieiga per internetą: http://209.85.129.132/search?q=cache:1mDBERIUwnAJ:www.alna.lt/inovacijos/inovaciju_centras/+inovacija&hl=lt&ct=clnk&cd=1&gl=lt (Žiūrėta 2008 12 04)
39. Prieiga per internetą: http://209.85.129.132/search?q=cache:0xa8_YfelhoJ:www.delfi.lt/news/daily/science/article.php%3Fid%3D18017421+protingi+rubai&hl=lt&ct=clnk&cd=4&gl=lt (Žiūrėta 2008 12 04)

PRIEDAI

Cd kompaktai su šiais įrašais:

1. Magistrinio Kinetinis šviesos kostiumas „ELEKTRINTA“ darbo aprašas (Microsoft Word).
2. Kinetinis šviesos kostiumas „ELEKTRINTA“ Fresco video klipas (Winamp media file).
3. Kinetinis šviesos kostiumas „ELEKTRINTA“ EVAfoto fotosesija.
4. Sutikimas(kopija) naudoti Avaspo kūrinį „Elektrinta“ Kinetinio šviesos kostiumo „Elektrinta“ video instaliacijai.
5. Hussein Chalatan „Vesti“¹ suknelės video medžiaga (Winamp media file).
6. Di Mainstone „Skorpions“² kolekcijos video medžiaga (Winamp media file).
7. Di Mainstone "Sharewear"³ kolekcijos video medžiaga (Winamp media file)

¹ http://www.youtube.com/watch?v=U_Tm_w5aODE&feature=related (Žiūrėta 2008 11 26)

² <http://www.youtube.com/watch?v=gseEISuEd74&feature=related> (Žiūrėta 2008 11 26)

³ <http://www.youtube.com/watch?v=7kc41dKjA1c> (Žiūrėta 2008 11 26)

